Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 290 (17413) | 1986 оной декабриин 17, среда | Сэн 3 мүн.

ВЬЕТНАМАЙ КОМПАРТИИН СЪЕЗД

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Коммунистическа партиин VI съезд декабриин 15-да эндэ нээгдээ. Тэрэ КПВ-гэй ЦК-гай Политическэ элидхэлые, 1986—1990 онуудта СРВ-гэй социально-экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые, КПВ-гэй Уставта оруулагдаха хубилалтануудые зүбшэн хэлсэхэ, партиин хүтэлбэрилхы зургаануудые һунгаха байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев түрүүтэй КПСС-эй делегаци партийна дээдэ хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадана.

КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Чыонг Тинь съезд дээрэ КПВ-гэй ЦК-гай Политическэ элидхэл хэбэ. Партиин хүтэлбэри доро бүхы вьетнам арад революциин шэнэ шатада — социализм байгуулхын ба Эхэ ороноо хамгаалхын шатада гараба гэжэ тэрэ хэлээ. КПВ-гэй V съезд дээрэ хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, дутуу дундануудые, бэрхэшээлнүүдые дабажа, вьетнам арад социализм байгуулхын хэрэгтэ ехэ амжалтануудые түйлаба.

Үе сагаймнай революционно хүсэнүүд хэлбэришэгүйгөөр бэхижэжэ, эдэбхитэй, добтолхы хараа байдалтай боложо байнхай. Социалис байгуулалтын түшэг тулгуури болоһон Советскэ Союзай, мүн бүхы социализмын али бүхы хүсэ шадал үдэрһөө үдэртэ ургана. КПСС-эй XXVII съездын тодорхойлһон шэнэ эрид хубилалтын шугам — ниитын ажабайдалай бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын шатада Совет орон орообо. КПСС-эй XXVII съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан дотоодын болон гадаадын политикые, КПСС-эй шэнэ найруулгын Программые КПВ бүрин һайшаан дэмжэнэ. Тус Программые марксистско-ленинскэ теориин зохёохы ёһоор хэрэглэлгын ёһотойл гэршэ жэшээ болоно гэжэ тоолоно.

Вьетнамай болон Советскэ Союзай партийна, гүрэнэй дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалганууд, 1986 оной ноябрь һарада КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевтой уулзалга манай хоёр партиин ба гүрэнэй хоорондохи нэгэдэлэй гүнзэгы үндэһэ баримталһан байһые харуулна, СССР-эй болон СРВ-гэй хоорондохи ахадүү ёһоной жагсаалые, али бүхы харилсаа холбоое бэхижүүлгэдэ хубита болоно.

СЭВ-эй гэшүүн-социалис оронуудай ахадүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада болоһон уулзалга бүхы асуудалнуудаар, нэн түрүүн экономикын асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ замда шэнэ алхам болоо, аха дүү оронуудай хүгжэлтэ дэбжэлтые хурдадхаха хэрэгтэ ехэ үүргэ нүлөө үзүүлнэ.

Ядерна зэбсэг усадхаха, уласхоорондын аюулгүй байдалые хангаха талаар Советскэ Союзай гаргажа байгаа эсэшэ сушагүй хүсэлэн оролдолгонуудые СРВ дэмжэнэ. Ази—Номгон далайн оршондо уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха талаар шэглүүлэгдэһэн М. С. Горбачевай Владивостогто хэлһэн үгэ хэлэлгэдэ оруулагдаһан гол гарһан үүсхэлнүүдые бидэ үндэр сэгнэнэбди.

КПВ-гэй VI съезд партиин хүдэлмэриие эрид хубилган шэнэлэлгын, тэрэнэй нэгэдэл ба жагсаалые саашадань бэхижүүлгын замда шухала шата болохо ёһотой гэжэ Чыонг Тинь тэмдэглээ.

* * *

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай коммунистнуудай хуралдаан декабриин 16-да хоёрдохи үдэрөө хүдэлмэрибэ. Бүтээмжэтэй һайн, үндэр эхэ харюусалгатай оршон байдалда делегатууд — хүдэлмэришэн ангиин, тариалашад ба интеллигенциин түлөөлэгшэд VI съездэд КПВ-гэй Центральна Комитедэй Политическэ элидхэлые, табан жэлдэ ороной социально-экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые зүбшэн хэлсэнэ.

КПСС-эй делегациие толгойлогшо — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Е. К. Лигачевой** хэлэһэн үгэ хани халуунаар угтагдаба.

Е. К. ЛИГАЧЁВОЙ хэлэһэн үгэ

Шэнэдхэн хубилгаха талаар Вьетнамай коммунистнуудай тодорхойлжо байһан хараа шэглэл КПСС-эй XXVII съездын заахяа заабаринуудай шэнэ ёһоной шэнжэдэ тааралдан зохилдоно гэжэ бидэ урма баяртайгаар тэмдэглэхэ байнабди гэжэ тэрэ хэлээ. Таанадай баталан абаха ёһотой бодото шиидхэбэринүүдэй Вьетнамай Социалис Республикые политическэ ба экономическа хүгжэлтын шэнэ шатада гаргаха байһандань, совет коммунистнууд этигэн найдана. Социализм байгуулха ба Эхэ ороноо хамгаалха талаар съездын хараалһан түсэбүүдые бэелүүлхын тула коммунистнуудай жаяг журамые дээшэлүүлхэ, партийна зэргэнүүдэй үзэл сурталай ба эмхидхэлэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ, Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхэ шухала. Манайшье, танайшье дүй дүршэл энээнэй шухала удха шанартай, бэелүүлэгдэхэ ёһотой байһые батална.

Дэлхэйн социализм хүгжэлтынгөө тон шухала шатада хүрэжэ ерэнхэй. Ушар иимэһээ орёо шухала асуудалнуудые тон шэнээр урдынхиһаа ондоогоор шиидхэхэ, шэнэдхэхэ, ниитын ажабайдалай бүхы һалбаринуудые үндэһөөрнь хубилгаха, социалис байгуулалтын зохёон байгуулхы асари ехэ арга боломжонуудта улам бүри үргэн харгы зам нээжэ үгэхэ эрилтэ Коммунис партинуудай урда табина. Арбан социалис ороной аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада болоһон уулзалгын үедэ эдэ асуудалнууд али бүхы талаһаа гүнзэгыгөөр зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Манай али бүхы харилсаанда эрид эрьелтын шата болоһон энэ уулзалга социалис интернационализмын гол ёһонуудые бүрин хүсэдөөр, залан сэхээр бэелүүлхые, парти болон орон бүхэнэй эдэбхи үүсхэлые гүйсэд дүүрэнээр хүгжөөжэ, тэдэнэй нэгэдэлэй үндэһэ һуури бэхижүүлхые тэрэндэ хабаадагшадай эрмэлзэжэ байһые элирхэйлэн харуулаа һэн.

Социализмын асари ехэ хүсые гүйсэд дүүрэнээр элирүүлэн харуулха гэшэ манай гол зорилго болоно гэжэ бидэ тоолонобди. СССР-тэ, аха дүү бусад гүрэнүүдтэ социально-экономическа дэбжэлтые хурдадхалга дэлхэй дээрэ бодото социализмын нэрэ хүндые бэхижүүлхэ, тэрэнэй бэе тээшээ татаһан хүсые улам дээшэлүүлхэ, эзэрхэг түримхэй империалис бүлэгөөрхидтэ шанга һануулга болохо байна.

СССР-эй болон СРВ-гэй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договороор батадхагдаһан совет-вьетнам олон янзын бүхы харилсаа холбоон марксизм-ленинизмын ба социалис интернационализмын гол ёһонуудта үндэһэлдэг байһан ушар баримта зүрхэ сэдьхэлыемнай гүнзэгы ехээр хананана. КПСС-эй болон КПВ-гэй аха дүү ёһоной холбоон манай оронуудай хоорондохи хани харилсаае батадхан бэхижүүлдэг гол хүсэн болоно.

Нүхэд М. С. Горбачевой болон Чыонг Тиниин хоорондо 1986 оной август ба ноябрь һаранuудта болоһон уулзалганууд совет-вьетнам эбдэршэгүй хани барисаае хэлбэришэгүйгөөр бэхижүүлхэ хараа шугамай бата бэхи байһые үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлбэ. Эдэ уулзалганууд үгээ ойлголсолгын аха дүү нүхэсэлэй ба үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн байгаа.

Дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй үгээ ойлголсолгонууд манай ажал ябуулгада, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ, нэн түрүүн экономическа хараа шэглэлдэ шэнэ ёһоор хандаха эрилтэ табина. Совет-вьетнам экономическа харилсаан бодото байдалда үндэһэлдэг, хүгжэлтын мүнөөнэй шэнэ шатада Вьетнамай арга боломжонуудые, эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хараада абадаг байна.

Вьетнамтай харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ гэшэ бүхы аха дүү социалис оронуудай интернациональна уялга мүн. Вьетнамай, Монголой болон Кубын экономико хүгжөөлгэдэ хабаатай тусхай программые СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай зохёохо байһан тухай һанамжа аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада болоһон хүдэлмэриин уулзалга дээрэ оруулагдаа һэн. Советскэ Союз, манай парти тушаа хэлэхэ болоо һаа, бидэнэрһээ дулдыдаһан бүхы юумэ хэхэбди, программые бэелүүлхын тула эдэбхитэйгээр хүдэлхэбди.

Уласхоорондын аюулгүй байдал байгуулха тухай КПСС-эй XXVII съездын дурадхалнуудые, ядерна буу зэбсэгүүдые усадхаха, замбуулинай дайдаһаа добтолхо зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые зайсуулан сараха талаар шэглүүлэгдэһэн совет эб найрамдалта үүсхэлнүүдые СРВ-гэй, бусад аха дүү оронуудай, дэлхэйн олониитын һайшаажа байһандань Советскэ Союз урма баяртайгаар угтана гэжэ КПСС-эй делегациие толгойлогшо үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.

Дэлхэйн ядерна гал түймэрэй аюулһаа хүн түрэлтэниие сүлөөлжэ эхилхэ бодото арга боломжо бии гээд СССР-эй дурадхалаар Рейкьявигта болоһон совет-американ уулзалга эли тодоор гэршэлэн харуулаа. Гэхэтэй хамта энэ замаар бии байһан гол һаалта тодхор тобойсо элирээ. Дэлхэйн арадуудта өөрынгөө дура зоригые баадхахын, тэдэниие мэдэлдээ байлгахын тула бүри ехэ һандаргахы хүсэтэй замбуулинай зэбсэг хэрэгсэлнүүдтэй, сэрэгэй талаар булюу хүсэтэй болохые США-гай эрмэлзэдэг байһаниинь тэрэнэй гол удха болоно. Ядерна туршалгануудые тусхай болзороор болюулха гэһэн совет шиидхэбэриин жэл хахад шахуу бэелүүлэгдэжэ байхада, американ засаг захиргаан Невадада ядерна тэһэрэлгэнүүдые хэжэ харюусана, Рейкьявигта түйлагдаһан гэмгүй һайн юумые буруу һүргэхые, дэлхэйн олониитые мэхэлхые, айлган һүрдөөхые оролдоно.

Дэлхэй дээрэ ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые усадхан зайсуулха, хүсэрхэхэгүй гол ёһонууд тухай М. С. Горбачев Р. Ганди хоёрой һаяшаг гартабиһан Делиин деклараци энэ хараа шугамдань, энэ ёһо заршамдань огто тааранагүй. М. С. Горбачевой Инди ошохо үедэ түйлагдаһан хэлсээнүүд өөрынгөө удха шанараар совет-индиин харилсаануудһаа холо үлүү юм. Дэлхэйн политикада улам ехэ удха шанартай боложо байһан Азиин—Номгон далайн оршомдо эб найрамдал ба аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха талаар Владивостогто найруулагдаһан совет программа М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэнүүд соо саашадаа хүгжөөгдэһэн байгаа.

Зүүн-Урда Азида бии байһан асуудалнуудые бүтэмжэтэйгөөр шиидхэхэ, Кампучиин байдалые политическэ ёһоор гуримшуулха талаар Вьетнамай, Лаосой болон Кампучиин бодомжотой, үнэн зүб хараа шугамые бидэ һайшаанабди гэжэ Е. К. Лигачев онсолон тэмдэглэбэ.

* * *

«СРВ-гэй экономическа болон социальна хүгжэлтын 1986—1990 онуудай гол шэглэлнүүд тухай» элидхэл КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СРВ-гэй Госпланай түрүүлэгшэ Во Ван Киет хээ. Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, хүдөө ажахын үйлэдбэриие үргэдхэхэ, арадай ажахын зарим һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар вьетнам арад үнгэрһэн хугасаада хараа байса дүнгүүдые түйлаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Зарим предприятинуудта ажахы эрхилэлгын шэнэ түрүү арганууд бии болоод бэхижүүлэгдэнэ. Ороной арадай ажахын урда табигдаһан зорилгонуудые һайн ойлгодог түгэс мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоо мүн олошорно.

Гэхэтэй хамта социально-экономическа һалбарида горитой бэрхэшээлнүүд болон тааралдаагүй зүйлнүүд ушарна. Үйлэдбэриин ургалтын эршэ мүнөө дээрээ республикын хэрэглэмжэнүүдтэ харюусанагүй, зарим шухала үрэ дүнгүүдээр табан жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй. Эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ зохёохы ёһоор, зүрхэтэйгөөр хандаха, шанга, эрид шууд хэмжээнүүдые абаха эрилтэ партида табигдана.

СССР-тэй болон социалис хани харилсаата бусад оронуудтай элдэб һалбаринуудаар экономическа бүхы талын харилсаа холбоо хэлбэришэгүй үргэдхэхэ үндэһэн хараа шугамые Вьетнам саашадаашье батаар баримталха юм гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ. Ажалай уласхоорондын социалис хубаарилгада, СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай экономическа нэгэдэлдэ республика бүри эдэбхитэйгээр хабаадаха байна.

Вьетнамай коммунистнуудай хуралдаан хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

(ТАСС).

Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ

Республикын гурбан мянгатанай клубай гэшүүн Прибайкалиин районой суута һаалишан Людмила Викторовна Корнакова «Зырянский» совхозой Ангарай һүнэй фермэдэ хүдэлдэг. Ажалай ветеран XI табан жэлэй түсэб хоёр жэлээр уридшалан дүүргэһэн юм. «Эхэ-Герой» гэжэ алтан медальта, Ажалай Алдар Солын III шатын ордента Людмила Викторовна үнеэн бүриһөө 3000 килограмм һү һааһаад байна.

Жэлэй түгэсэтэр, һаалишан бүри эршэтэйгээр ажаллажа, нэмэлтэ һү һаахаар зоригжонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. В. Корнакова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБҮҮДЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР БЭЕЛҮҮЛЭЕ!

ХАРУУҺАЛҺАНҺАА ЭХИТЭЙ

Манай районой «Целинный» совхозой малшад арбан нэгэн һарын дүнгөөр мяха гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ даабариие амжалтатай бэелүүлбэ. Эдэнэр декабриин нэгэнэй байдалаар бэлэдхэлэй пунктда дүн хамта 3233 центнер мяха худалдажа, түсэбөө 107,7 процент дүүргэһэн байна. Тус ажахы жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур үшөө 107 центнер тушаахаар хараална.

Энэ амжалта хаанаһаа эхитэйб гэбэл, совхозой мал адуулагшад зунай бэлшээриин үеые зүбөөр хэрэглэхэ, даалгагдаһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 800 граммаар нэмэхэ гэһэн үндэр социалис уялга абаад, эдэнэрэй жэшээгээр хүдэлхыень район дотороо һайшаалта үүсхэл гаргаа бэлэй. Тэдэнэр энэ хараалһан зорилгодоо нэрэтэй солотойгоор хүрэһэн, үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхын туршада 871 граммаар дээшэлүүлһэн байха юм. Эндэхи олохон гүүртэнүүд малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 1 килограммаар нэмээһэн габьяатай. Эдэнэрэй дундаһаа малшад Б. Самбуев, Д-Д. Токтохоев, Ц. Цыбиков, В. Бурлаков болон бусадые онсолон тэмдэглэхээр.

Эдэ түрүүшүүл мүнөөшье, үбэлжэлгын түлэг ябажа байһан үедэ даалгагдаһан малайнгаа шэгнүүрые нэмээжэ ябана. Жэшээлхэдэ, дүй дүршэлөөр баян мал адуулагша В. Л. Бурлаков 86 хашараг харууһалжа, үнгэрһэн һара соо толгой бүриин шэгнүүрые 970 граммаар нэмээһэн, түсэбтэ даабарияа хоёр дахин шахуу үлүүлһэн байха юм. Тэрэнэй хашарагууд ерэхэ жэлэй февраль һарада нэгэдэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ гүрэндэ тушаагдахадаа, толгой бүриинь шэгнүүр 400 килограммда хүргэгдэхэ ёһотой.

М. ЦЫБИКОВ,
КПСС-эй Яруунын райкомой хүдөө ажахын таһагые даагша.

ҮНДЭР УЯЛГАНУУД

Республикын хэлхеэ холбооной предприятинуудай коллективүүд арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Агууехэ Октябриин 70 жэлэй жабхаланта ой болотор арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабариие сүм дүүргэхэ гэһэн үүсхэл Улаан-Үдын телеграфно-телефонно станциин, почтамтын, республикын радиотелевизинно-дамжуулгын түбэй, городской телефонно станциин О. К. Мушановагай хүтэлбэрилдэг бригадын болон бусад коллективүүд гаргаа һэн. Хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин совет тэдэнэрэй гаргаһан үүсхэлые хаража үзөөд, һайшаан дэмжэһэн байха юм.

Радиотелевизионно дамжуулгын түбэй коллектив байгша оной түсэбтэ нэмээжэ, ажалай бүтээсэ 0,5 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн 0,3 процентээр хямдаруулха гэһэн зорилго урдаа табижа, урагшатайгаар бэелүүлнэ. БАМ-ай Буряадай участогта «Экран-КР» түхэлэй түхеэрэлгэ болзорһоонь урид тодхоһоной ашаар эндэхи 6 тосхоной ажалшад түбэй телевидениин хоёрдохи программа хараха аргатай болоо. Тус түбэй мэргэжэлтэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 117 жэлэй ой болотор телевидениин хоёрдохи программа харуулха түхеэрэлгэ тодхохо зорилготой. Энэ зорилгоёо саг соонь бэелүүлхэдэнь Мухар-Шэбэр, Тарбагатай тосхоной ажалшад телевидениин хоёрдохи программа хаража эхилхэ юм.

Улаан-Үдын почтамтын хүдэлмэрилэгшэд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, хангалгын шанар һайжаруулһанай ашаар тарифна олзо доходой талаар байгша оной, мүн ерэхэ жэлэй 10 һарын түсэбһөө гадуур 45 мянган түхэригэй олзо доход абахаар шиидэнхэй. Ашаглагдадаг материалнуудаа алмажа, 3 үдэр хүдэлхэ ёһотой. Гадна жэл бүхэндэ тэрэнээ хэрэглэн, социально-соёлой, ажаһуудалай объектнүүд дээрэ 1000 хүнэй нэгэ үдэр хэхэ хүдэлмэри бэелүүлхэ уялга абаа.

Мүнөө эдэ түрүү коллективүүд абаһан уялгануудаа саг соонь дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлэн, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа байнхай.

Е. ПОЛЯНСКАЯ,
Хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин таһагай экономист.

УЛААН-ҮДЫН АВИАЦИОННО ЗАВОДТО:

ЭБ НЭГЭН ҺАНАЛТАЙГААР

23-дахи цехэй коммунист В. Н. Лушниковай хүтэлбэрилдэг хабсарган таблагшадай бригада 12 хүнһөө бүридэдэг юм. Мэргэжэлэйнгээ шадабариин, һаһанайнгаа талаар ондо ондоо хүнүүдһээ тус коллектив бүридэһэншье һаа, богонихон сагта эбтэй зетэй, нэгэн һаналтай бригада болон тогтонижоо юм. Ушарынь хадаа В. Н. Лушников шадабари ехэтэй, эмхидхэгшын ульһатай бригадир мүн шуу.

Эндэ ажалладаг дүрбэн хүн дээдэ мэргэжэлэй хүдэлмэришэд юм. Дүрбэниинь дундуур зэргын разрядуудтай болонхой. Харин нүгөө дүрбэниинь үйлэдбэридэ үни хүдэлжэ үзөөгүй залуушуул. Гэбэшье хоорондоо харилсаата мэргэжэлнүүдые булта шудаланхай, бэе бэеэ һэлгэн хүдэлдэг байна. Тиимэһээл агрегадууд саг болзортоо, графигай ёһоор, үгтэдэг гээшэ. Үнгэрһэн һарада бригадын коллектив товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө 100 процент дүүргээ.

Бригадир В. Н. Лушников, комсомолец К. Ж. Архинчеев жэлэйнгээ хубиин түсэб дүүргэһэн тухайгаа һая элидхээ. Залуу хүдэлмэришэн Э. Бадмацыренов ажал хэрэгүүдтээ аха нүхэдһөө хойнтохогүйе оролдоно. Тэрэ Зүүн Сибириин технологическа институтда заочноор һуралсадаг юм.

БҮЛЭГҮҮД ШАЛГАРНА

Үнгэрһэн долоон хоногто мастернууд П. Я. Жаворонковай, С. В. Клейнэй хүтэлбэрилдэг бүлэгүүд 1-дэхи цехэй социалис мүрысөөнэй дүнгөөр эрхимлэбэ.

Тодорхойлон хэлэбэл, П. Я. Жаворонковай бүлэг сооһоо М. П. Красноперевагай, Г. П. Емельяновагай бригаданууд онсо шалгаржа гараһан байна. Эдэнэр түсэбтэ даабаряа 101,4 процент дүүргээ. Тус бригадануудай урагшаа һанаатай, түрүү хүдэлмэришэдые нэрлэбэл, З. П. Вильмова, Г. П. Емельянова, Н. Л. Елизарова, Г. М. Моторина гэгшэд болоно.

А. БЕЛОУСОВА.

ШАГНАЛ

Совет органуудта, арадай гэгээрэлэй эмхи зургаануудта олон жэлэй туршада үнэн сэхээр хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо **Потехин** Виктор Филипповичые **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

…ГЭСХЭХЫ …ШАТА

…н арадай ажахын 1986 оной январь-ноябрь соо …нь Буряадай статистическэ управлени согсолбо… Эдэ дүнгүүдые шэнжэлэн хаража байхадаа, жэ…улэһэн хахад һара тухай саг соо предприяти бо…цинуудай, колхозууд болон совхозуудай юу хэ…ь, ямар харюусалгатайгаар ажаллаха байһании…ранабди. Юуб гэхэдэ, ехэ хүсэ гаргажа дүүргэг…, гэгдэлдэ ороһон предприятинууд, ажахынууд байна ха юм. Тиимэһээ социально-экономическа …ргэдхэлгын, шэнэдхэн хубилгалгын үе сагта ии…э гэшэ болохогүй хэрэг гээд ойлгонобди, эрид …ланнуудые түйлаха талаар удаарһан ушар бухэн…зобонобди.

…мэнэ һая боложо дүүрэһэн Буряадай АССР-эй …хи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесси …экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 …түсэбүүдые баталан абаба. Эдэ түсэбүүд пар…ездын шиидхэбэринүүдһээ, табан жэлэй дааба…ажалан табигдажа, манай арадай ажахын хү…урда шэнэ, онсо зорилгонуудые табиба. Ажахы …шэнэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, тон …нууд шиидхэгдэхэ болоно бшуу.

…СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй …инүүдэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, …гоо даабаринуудые сүм бэелүүлхын түлөө энэ …һара тухай сагай үдэр бүхэндэ габшагайгаар, ха…гүйсэд мэдэрэнгеэр ажаллаха шухала. Юуб гэхэ…й түсэбүүдэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһа…һэн мүнөөл табигдажа байна бшуу.

…й январь-ноябрь соо промышленна продукци …100, худалдаха даабари 100,5, ажалай бүтээсэ …түсэб 101,1 процент дүүргэгдэбэ. Харин хүдөө …үйлэдбэрилгын жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ 102, мя…гэ — 98,6, нооһон (физическэ шэгнүүрээр) — 91, … хартаабха — 87, овощ — 103 процент болобо. …лгыень абаад харахада, һү гүрэндэ тушааха …, мяха — 90, нооһо — 95, үндэгэ — 99, ороохо …абха — 112, овощ — 109 процентдэ хүргэгдөөд

…мышленна продукциин хэм хэмжээн байгша оной …һара соо 6,2, мяха, һү, үндэгэ, овощ үйлэдбэрил…риин хартаабха хуряажа абалга 27,2 процентээр …а юм. Нёдондонойхиһоо ехэ гол фонднууд, бай… капитальна барилгада ашаглалгада оруулагдаа. …лхеэ холбоон, худалдаа наймаан болон хүнэй хэ…алгын албан даабаринуудаа дүүргэнэ, социаль… залан шуудаар бэелүүлэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, …олзо оршо, товарай эрьесэ, үргэн хэрэглэмжын …гаргалгын, түлэгдэдэг хангалгын хэмжээн ургаа, …ан хүн гэр байраяа һайжаруулаа.

…ашье улам амжалтатайгаар урагшаа дабшахын, …бан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даа…гүйсэд дүүргэхын тулада, бүхы юумэ хэхэ хэрэг… дахин һануулая.

…дэ байдал капитальна барилгада тогтонхой. Жэ… фонднуудые ашаглаха жэлэй даабари 67, бай… тушааха түсэб 57 процент дүүргэгдээд бай…питальна һомололгынгоо лимит гүйсэд хэрэглээ…ринүүдай, барилгын организацинуудай дунда ур… орогшод тэрэл хэбээрээ ябана. Бурятэнерго …гнын нүүрһэнэй уурхайн, Озёрныш ГОК-ой ди…лавбурятстрой гээд дурдахадамнай, манай рес…хала хэрэгтэй барилганууд дээрэ хангалтагүй …ха юм гээд тоолохоор. Үнэхөөрөөшье, ТЭЦ-2, …ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээн, Түгнын нүүрһэнэй …ьно-соёлой шэглэлтэй шухала барилганууд гээд …, партийна, совет, ажахын органуудай гол ан… объектнүүдынь элирнэ гээшэл.

…рһон предприятинуудай тоогой октябриин 31-…1 болотор олошорһон ушар һанаа зобооно. … соо 30 предприяти (бултанай 15,2 процент) …д байһан юм. Харин мүнөө 41 предприяти … процент) даабаринуудаа дүүргэжэ шадабагүй. …нэрлэгдэдэг предприятинуудай хажуугаар мэнэ …һан «Теплоприбор», хүүргэнүүдэй түмэр хэрэг…одуудай, хилээмэ барилгын ба макаронно про… управлениин болон бусад зарим коллекти…лдэ мүноо ороһониинь партийна, совет, ажахын органуудай онсо анхарал татаха ёһотой гээд һа… ходо гэдэргээ таталдажа ябагшадта үзүүлдэг …табидаг анхаралаа улам үргэдхэхэ, бүтэмжэтэй …а.

…брь соо промышленна продукци гаргаха түсэ…й Баунтын, Баргажанай, Хяагтын, Ахын, Сэлэн… районууд болон Гусиноозёрск хото мүнөөшье …дэ ороһон зандаа байна. Тиихэдээ тэндэхи пар… ажахын органуудай абаһан хэмжээнүүд иимэ …була байна гээшэ гү гээд эжэлүүдгүй асууха

…эртай продукци гаргаха талаар республика соо…ангалтагүй байдал тогтонхой. Январь-ноябрь соо …түхэригэй продукци гаргагдаа. Зүгөөр энэ түсэ…84,8 процентнь болоно. Тиигэжэ даабариин …гаргагдаһан продукциин 3,4 процентнь болохо …ройдоо 2,9 процент болобо бшуу. Энэ талаар …, «Электромашина», асбоцементнэ хэрэгсэл…ын заводууд илангаяа муугаар ажаллаба.

…д харахада, КПСС-эй обкомой IV пленумэй …дукциин шанар болон 1986 оной түсэб ба уял…гэлтэ тухай асуудалнууд табигдахадаа, сагай …өөгээр табигдаа гээд һанагдана. Тиимэһээ плену…абаһан шиидхэбэринүүдэй удха шанар тодорно. … дүүргэгдэхэ байһан баһал арсалтагүй ха юм. … арадай ажахын хэрэглэмжэдэ шухала хэрэгтэй … хүсэнэй, приборнуудай, автоматизациин хэрэг…ланай консервэнүүдэй, алкогольгүй ундаанай, хо…, целлюлозын, картоной болон бусад продукт… дутуугаар, муу шанартайгаар гаргагдажа бай…гаа амар һууха аргагүй байһанаа хүн бүхэн ойл…жэ һанагдана.

…ые абаад харахада, мяха, нооһо гүрэндэ худал…уудай дүүргэлтэ хүндэшэг болоод байна. Тии…гаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха шу…ряадай АССР-эй Агропромышленна комитет, …комууд болон райкомууд, ажахынуудай правлени…цинүүд, партийна организацинууд ниитын бусад …өөр ойлгохо, бодото, бүтэмжэтэй алхамуудые …бшуу. Тиихэдээ үмсын ажахынуудһаа мяха, нoo…рэндэ тушааха талаар эмхидхэл һайнтай, залан …ри ябуулха шухала болоод байна. Нэгэ үгөөр …эндэ нэмэри болон худалдагдаха продукциие …логүй. Энээндэ онсо анхарал хандуулха эрилтэ …юм, Министрнүүдэй Совет табина ха юм.

…й социально-экономическа хүгжэлтые түргэд…байдалаймнай бүхы талые шэнэдхэн хубил…абиһан жэл гээд түүхэдэ орохо 1986 оной түгэс…эбэ. Тиимэһээ энэ богонихон хугасаа соо эмхид…эр, зорилгонуудаа гүйсэд мэдэрэнгеэр, залан …лхэ хэрэгтэй. Хараалһан түсэбүүд, абаһан уял… дүүргэгдэжэ, 1987 оной хугасаа соо саашадаа …а болоно бшуу.

…совет, ажахын, профсоюзай, комсомолой орга… ажал ябуулгынь энэ зорилго бэелүүлгэдэ шэг…һаниинь эли. Тиимэһээ бүхы арга боломжонуу… бүхы хүсэ шадалаа, нөөсэнүүдээ элсүүлэе! Ар… табан жэлэй түрүүшын, түүхэтэ жэлэй түсэб бо…д заабол дүүргэгдэһэн байха ёһотой бшуу.

…ИТЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

… декабриин 15-… …лтын республи… …й заседани бо… Энэ заседани… … районуудай, …зарнуудай ара… комитедүүдэй … болон инспек… …томо предпри… …и зургаануудай … һалбаринуу… …налтын бүлэгүү… …нэр хабаада…

…арадай хиналтын … ажал ябуулга ту… Верховно Сове… … дүүргэхэ хэм… …й элидхэл рес… …омитедэй түрүү… …ытин хэбэ.

… дээрэ арадай …ан-Үдын город… …й түрүүлэгшэ С. Н. Серебряков, Хойто-Байгалай городской комитедэй түрүүлэгшэ Н. А. Рассудов, Загарайн районой — Ц-Д. С. Цыренов, Захааминай районой — Б. Д. Очиров, Хориин районой — А. С. Доржиев гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Комитедэй заседаниин хүдэлмэридэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. А. Бадиев хабаадажа, үгэ хэлээ. Энэ заседанида СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй инспектор В. П. Пантюхов хабаадалсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй зургаадахи сессиин эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, республикын арадай хиналтын органуудай ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ тухай тогтоол комитет баталан абаа.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ТЕХНИЧЕСКЭ АЛБАНАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА

Партиин XXVII съездын, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай совет арад научно-техническэ хүгжэлтые хурдадхаһанай, үйлдбэриин хүсые үрэ ехэтэйгээр хэрэглэһэнэй ашаар хүдөө ажахын, агропромышленнэ комплексын бүхы һалбаринуудай материально-техническэ баазые бэхижүүлнэ. Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан «Ороной агропромышленна комплекс дотор ажахы эрхилэлгын экономическа арга хэрэгсэлнүүдые саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» тогтоол эндэ ехэхэн нүлөө үзүүлнэ. Энэ талаар хүдөө ажахыда инженернэ албаниие хурдадхалгын замда оруулха бүхы бии байгаа техникэ, машиные бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ба бүрин бүтэн байлгахын түлөө механизаторнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ, элдэбын түхэлэй агрегат, түхеэрэлгэ бүхэниие ашаглагдаха болзортонь үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гэшэ манай мүнөөдэрэй гол шухала зорилго болоно.

Мүнөө хүдөө ажахын ямаршье һалбариие абажа хэрэбэл, хуу ооһэдын үүргэтэй. Инженернэ албанай түһагүйгөөр нэгэшье үйлдбэри саашадаа хүгжэхэгүй байна.

Ушар тиимэһээ агропромышленна комплексын байгуулагдаһанһаа хойшо инженернэ албанай үүргэ, харюусалгань угаа ехэ болонхой. Энэ албанай хүдэлмэрилэгшэд нэгэдэлнүүдэй мэдэлдэ ороһоор, хүдөө ажахые техническэ талаарнь хангаха хэрэгтэ хубитануудаа ехээр оруулна.

Районоймнай инженернэ албан ямаршье асуудал шиидхэхэ арга боломжотой. Һаяхан манай райондо республикын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн-семинар боложо үнгэрөө һэн. Эндэ ерэгшэд XXI партсъездын нэрэмжэтэ, «Рассвет» колхозуудай, районой заһабарилгын-техническэ предприятиин ажал хэрэгтэйнь дүтэ танилсаһан байха юм. Эдэ ажахынууд тусхай шэлэгдэжэ абтаагүй. Район дотор энэ хоёр колхозой заһабарилгын баазань ехэл муу, эндэхи мал ажалай хүдэлмэри багаар оньһожоруулагданхай. Заһабарилгын техническэ предприятиин үйлэдбэриин баазань баһал тиимэ һайн гэхээр бэшэ. Эндэ комбайнуудые, автомобильнуудые дары заһабарилха асуудал үшөө шиидхэгдээгүй. Андалдалгын пунктын байра баригдаагүй байха юм. Иимэ баазануудтай ажахынуудтай, предприятитай тэдэнэр танилсаа.

Агропромышленна комплексын байгуулагдахаһаа урид инженернэ албанай хүдэлмэридэ анхарал багаар хандуулагдадаг байгаа. Энээнһээ боложо, ажахынуудай ашаг олзодо һаад ушаруулдаг, үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин үнэ сэнгыень үнэтэй болгодог һэн. Колхоз, совхозуудай инженернүүд гансал хангаха асуудалда анхаралаа хандуулагша бэлэй. Экономическа асуудалые тиихэдэ ехээр анхардаггүй байгаа. Ажахынуудай техникэ заһабарилха баазань ехэл муу дээрэһээ тэрээн соонь заһабарилгын бүхы технологи сахигдадаггүй һэн.

Тусхай түхеэрэлгэнүүд дутуудаха, заһабарилгын хүдэлмэри доогуур хэмжээндэ ябуулагдаха. Эдэ бүгэдэһөө боложо, техникэ муу шанартайгаар бэлдэгдэдэг бэлэй. Иимэ байдал РАПО-гой инженернэ албанай һанаае зобоохол ёһоороо зобоогоо. Бидэ нэн түрүүн энэ албаниие сеһэдтоо байгуулжа шадаабди. Һүүлээрнь ажахынуудай инженернэ кадрнуудай ажал хүдэлмэриень шэнэ эрилтын ёһоор ябуулхые, хүтэлбэрилхые оролдообди. Мүнөөдэрэй байдалаар районой инженернэ албанай жэлэй туршада хэһэн хүдэлмэриинь бүхыдэнь сэгнэхэнь бэрхэтэй байна. Юуб гэхэдэ, энэ богонихон хугасаа соо тэдэнэртэ тусхай сэгнэлтэ үгэхэнь үшөөл эртэшэг гэшэ ха.

Хэды тиигэбэшье район дотор зарим тэды һайн хубилалтанууд болсо гэжэ тэмдэглэхэ байнаб. Байгша ондо техникэ бэлдэхэ хүдэлмэри саг соогоо ябуулагдаа. Газар элдүүрилхэ, тарилга хэхэ, ургаса хуряаха машина, техникэ хуу һайнаар заһабарилагдаа һэн. Эдэ бүгэдын ашаар хабарай тарилгын, ургаса хурялгын хүдэлмэриие агротехническэ богони болзорто үнгэргэһэн байнабди.

Мүнөө бүхы ажахынуудта хүдөө ажахын машина, техникэ хадагалха тусхай талмайнууд бэлдэгдэнхэй. Эдэнэй арбан нэгэниинь ажахын тоосоогоор ажалладаг.

Районой диилэнхи колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һүүлэй үедэ техникэ ашаглаха, хангаха, заһабарилха хүдэлмэридэ онсо анхаралаа хандуулдаг болонхой. Иимэ байдалай үрэ дүнгынь хараа байса дээшэлээ. Районой нэгэ трактор жэл соо 173 гектараар ехэ ажал хэдэг болоо, гектар бүриин гаргашань 50 мүнгөөр хороогдоо. Манда гаргашыень бага болгохо арга боломжо үшөө бии. Нэн түрүүн бидэ техникэ, машинаяа зүбөөр, тусхай ГОСТ-ын ёһоор хадагалха талаар тодорхой ажал ябуулхабди. Машина хадагалдаг талмайнуудаа техническэ талаарнь хангахабди. Энэ асуудал шиидхэхын тула районой колхоз, совхозуудта машина хадагалаанда табиха тусхай хашаа, хушалтатай байрануудые түхеэрхэ ёһотойбди. Энэнь инженернэ албанай хүдэлмэриин шухала хубинь ха юм. Иигэжэ эндэ техникэ хадагалаанда табигдахынгаа урда тээ задалагдажа, техническэ талаар хангагдаха ушартай. Мүн худалдажа абтаһан шэнэ техникэ суглуулан хабсаргагдаха байна бшуу.

Хүдөө ажахын техникэ, машина зүбөөр ашаглахын тула юун хэрэгтэйб гэбэл, нэн түрүүн техническэ талаарнь хангаха заһабарилга-хангалгын бааза байгуулха хэрэг шухалала тоологдоно. Мүнөө Бодонгуудай совхоздо, «Еланский» колхоздо тусхай мастерскойнууд, районой заһабарилгын-техническэ предприятида К-700 тракторнуудые техническэ талаарнь хангаха пункт баригдаад, ашаглагдажа байна. Хоёрдохёор, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажалыень зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Гурбадахяар, заһабарилгын предприятинууд, колхоз, совхозуудай мастерскойнууд ажахын тоосоогоор, хамтын подрядай гуримаар хүдэлбэл, зориһондоо хүрэхэ аргатай болохо бшуу.

РАПО-гой инженернэ албанай хүдэлмэридэ эрид хубилалта хэхын тула заһабарилгын-техническэ предприятинуудай ажалыень зүбөөр хүтэлбэрилхэ ушартай. Энэ коллективэй техническэ хүгжэлтэ саашадаа анхарагдаха байһаниинь дамжаггүй. Юуб гэхэдэ, эдэнэртэ материальна талаар мүнгэн зооришье бии, һайн кадрнуудтайшье юм. Ушар тиимэһээ тус предприяти 1987 онһоо эхилжэ, ондоо шэнэ эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилхэнь. Тэдэнэр районойнгоо ажахынуудай захилаар түсэбөө табиха болоно. Бидэ техникээ капитальнаар заһабарилхадаа, гансал тусхай шэглэлтэй предприятинуудта, РТП-гэй мастерскойдо хэхэбди. Эндэ мүн лэ узел, агрегадуудынь заһабарилагдаха, зарим детальнуудынь һэльбэн шэнэлэгдэхэ юм. Иигэжэ РАПО-гой инженернэ албанай зүгһөө техникын һайн шанартайгаар заһабарилгада онсо анхарал хандуулагдахань. Зүгөөр манда шанарай талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулагдахаар болонхой. Илангаяа КПСС-эй ЦК-да «Гүрэнэй тушаан абалгын гурим нэбтэрүүлхэ» тухай асуудалаар үнгэргэгдэһэн зүблөөнэй һүүлээр энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Энэ табан жэлэй туршада манай райондо техникэ заһабарилха бааза байгуулха талаар мүнгэн зоори үгтэхэгүй байна. Тиимэһээ бии байгаа мастерскойнуудайнгаа дүрбэлжэн метр талмай бүхэниинь зүбөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Районой 8 мастерской дүүрэн хүсэндөө ашаглагдаха болоно. Эдэ мастерскойнуудта техникэ заһабарилхадаа, бүхы узел, агрегадуудыень хэрэгтэй һаань, тэндээл тусхай андалдалгын пунктын хүсөөр андалдан табюулжа болохо юм.

Район дотор һая болотор мал ажалай түхеэрэлгэнүүд заһабарилагдангүй хаягдадаг байгаа. Заһабарилгын-техническэ предприяти гансал вакуумна насосуудые, компрессорнүүдые, хүргэдэг агрегадуудые үсөөхэнөөр заһабарилдаг һаа, 1987 онһоо эхилжэ, энэ хүдэлмэреэ тэдэнэр үргэнөөр эрхилдэг болохонь. Ерэхэ жэлдэ тус коллектив 400 насос, 100 компрессор бэлдэжэ үгэхэ юм.

Саашань техникэ, машина хангаха асуудалда тогтохомни. Ажахы бүхэндэ тракторнуудые техническэ талаарнь хангаха пунктнууд бии. Мүнөө малай фермэнүүдэй оньһон техникэ хангаха пунктнууд байгуулагдажа захаланхай. Эдэнэй структурань ондоо болгогдохогүй. Бүхы эдэ хүдэлмэриие ажахынуудай мастер-заһабарилагша хэхэ юм. Технологуудай албан үлөөгдэхэ байна. Тэдэнэр бүхы пунктнуудай ажалые даажа абаха юм. Энэ албанай хүнүүдые моральна болон материальна талаар урмашуулха шухала.

РТП хүсэ ехэтэй тракторнуудые, һү һаадаг, һү хүргэдэг түхеэрэлгэнүүдые, тэжээл буйлуулдаг цехүүдые хангаха уялгатай.

Хабсаралгын ба «Агропромэнерго» албанууд ооһэдын тусхай түсэбөөр хүдэлхэ юм.

Манай агропромышленна нэгэдэлэй урда ехэхэн зорилгонууд табигданхай. Ерэхэ жэлдэ бидэ техникэ, машина, хангаха, һүнэй фермэнүүдые гүйсэд оньһожоруулха талаар тодорхой ажал ябуулхабди. Энээниие бэелүүлхэ арга боломжо манда гүйсэд бии.

Ю. ПРАДЕД,
Бэшүүрэй районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо.

Марксистско-ленинскэ һуралсал

ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛНЭ

КПСС-эй Загарайн райкомой партийна библиотекые даагша **Д. Ц. ДАГБАЕВАТАЙ** манай корреспондент **Т. САМБЯЛОВА** уулзажа хөөрэлдэбэ.

— Дулма Цыреторовна, марксистско-ленинскэ һуралсалда горитой туһаламжа болодог ниитын-политическэ литературые дэлгэрүүлхэ талаар ямар ажал ябуулагданаб!

— Һуралсалай жэлэй эхилхэһээ урид ниитын-политическэ литературые дэлгэрүүлгын ниитэ нэгэн түсэб табигдаа һэн. Энэ түсэбэй ёһоор, октябриин 4-дэ үнгэргэгдэһэн пропагандистнарай районно семинарай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаабди. 1986—1987 һуралсалай жэлэй түрүүшын хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ литературатай танилсуулжа һуралсалай программа болон курснуудай темэнүүдые шудалхада хэрэглэгдэхэ номуудай, брошюрануудай выставкэнүүдые эмхидхээбди. Энээнһээ гадна ниитын-политическэ эрдэм мэдэсые дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай асуудалаар районой библиотекарьнүүдтэй хэшээл үнгэргэгдөө. Хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ пропагандистын булангуудые, хэшээлнүүдэй темэнүүдээр выставкэнүүдые эмхидхэхэ тухай тодорхой зүбшэл заабари энэ хэшээлэй үедэ үгтэһэн байна.

Библиотекэдэмнай «Политмэдээсэлэй хуудаһан» заншалта болонхой. Библиотекэдэ ороһон шэнэ литература тухай хөөрэһэн иимэ хуудаһануудые пропагандистнарта эльгээдэгбди. Ажахы болон предприятинуудай пропагандистнар, агитаторнууд библиотекымнай саг үргэлжын, эгээл эдэбхитэй уншагшадай тоодо оролсоно.

Районой радиогоор, «Вперед» газетын хуудаһануудта шэнэ литература тухай һара бүхэндэ мэдээсэдэгбди. «Знание» бүлгэмэй эхин эмхинүүдтэй, соёлой-спортивна комплекснуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй холбоо тогтоонхойбди. Ниитын-политическэ лекторинуудай, һайн дуранай клубуудай хүдэлмэриие политическэ эрдэм мэдэсэ, литературые дэлгэрүүлгэдэ хэрэглэнэбди. Полит-һуралсал гарадаг шагнагшадта зорюулагдаһан Мэдээсэлэй үдэрые районой тосхон, һуурин бүхэндэ һарада нэгэ дахин библиотекарьнууд эмхидхэнэ. Пропагандистнарай хүдэлмэридэ энэ ехэтэ туһална гэшэ.

— Пропагандистнарай хэшээлнүүдтээ бэлдэхэдэнь тодорхой ямар туһаламжа үзүүлдэг тухайгаа хөөрэжэ үгыт!

— Шэнэ номууд, брошюранууд, газетэ болон журналнуудта хэблэгдэһэн статьянууд «Пропагандистда туһаламжа» гэһэн картотекын бүридхэлдэ саг соогоо абтадаг. Һуралсалай жэлэй темэнүүдые шудалха үедөө хэрэглэжэ байхыень дурадхаһан материалнууд «Пропагандистын портфельдэ» гэһэн гаршагтай папканууд дотор суглуулагданхай. «Пропагандистын блокнот» гэжэ папка соо политическэ, экономическа болон социальна удхатай тоо, баримтануудай суглуулбари үгтэнхэй.

Энээнһээ гадна шэнэ номууд, брошюранууд тухай хөөрэһэн выставкэ пропагандистнарта дурадхадагбди. «Тоо-баримтанууд-86», асуудалнууд болон харюунуудые толилдог һара бүхэнэй «Собеседник» журналай шэнэ номернуудые, эрдэм-техникын дэбжэлтэ… хай хөөрэһэн бусадшье … холтой номуудтай тэдэнэр… нилсаха, хэшээлнүүдтээ хэрэг… хэ аргатай. «Политическэ б… экономическа һуралсалда… һалха шэнэ литература», … жуазна үзэл бодолдо эс… пропагандые эмхидхэгшэд… һаламжа» гэһэн папкануу… материал пропагандистнар… анхарал татадаг. «Залуушуул… найрамдалай түлөө тэмсэ… гэһэн темэдэ зорюулагда… материалнуудай суглуулбар… залуу коммунистнуудай һу… салда хэрэглэхые дурадха… бди.

— Марксистско-ленинскэ һу… ралсалай хэшээлнүүдэй ша… аша үрые дээшэлүүлхэ эри… бэелүүлгэдэ ямар аргаар … лөөлдэг тухайгаа хэлыт!

— Мүнөө үеын эрилтэ… харюусама хэшээл үнгэрг… тула аша үрэтэй элдэб… хэрэгсэлнүүд пропаганди… хэрэглэмжэдэ байха … Тэдээниие бодомжотойгоор … рэглээ һаа, шагнагшадай… ухаан бодолдошье, зүрх… хэлдэшье пропагандист нүл… жэ шадаха бшуу. Тодорхой … шээлэй гү, али семинарай … хэрэглэхэдэ таатай тодор… техническэ болон харуулан … гуулгын хэрэгсэлнүүд дурад… дадаг. Жэшээнь, КПСС-эй … номическа, социальна, агра… политикада, үзэл суртала… сэлэй асуудалнуудта зорю… даһан диафильмүүд, пар… XXVII съездын материалнуу… шудалалгада, эрдэм-техни… дэбжэлтын, гадаадын поли… кын асуудалнуудта зорюулаг… һан кассетэнүүд пропаганд… нарай анхаралда дурадхана… Мүн харуулан ойлгуулгын … сэлнүүдые бүридүүлһэн кар… текэтэй танилсахадаа, пропаг… дист политическэ болон эко… мическа һуралсалай хэш… нүүдтэ хэрэглэхэдэ таатай … кат гү, али диаграмма гэх… тые шэлэжэ абаха аргатай … на.

— Пропагандистнарта ту… ламжын ямар хүдэлмэри … шадаа ябуулагдахаар хар… данаб!

— 1987 оной январь һара… пропагандистнарай райо… семинар үнгэргэгдэхэ юм… минарта марксистско-ленин… һуралсалда хэрэглэгдэхэ ме… дическа, ниитын-политиче… шэнэ литература пропаганд… нарай анхаралда дурадхаг… сэлтэйбди. Энээнһээ гадна … дэм-техникын дэбжэлтэ… ществын хүгжэлтые хурда… ша хүсэн» гэһэн номууда… тавкэ эмхидхэхэбди.

Залуу коммунистнуудай … ралсалые эмхидхэдэг проп… дистнарай семинарнууд бай… оной декабрь һарын һүүл… Хандагатайн леспромх… ерэхэ жэлэй март һарада … хойн совхоздо үнгэргэгдэ… хараалагдана. Тус һуралс… программын темэнүүдые ду… лалгада хэрэгтэй литерату… сугларагшадые танилсуулха… Харуулан ойлгуулгын б… техническэ хэрэгсэлнүүды… үрэтэйгөөр, бодомжото… хэрэглэхэ талаар дүй дүр… тарааха зорилготойгоор пр… -андистнарай, политинформ… нуудай бүлэгүүдые болон … коллективүүдые хүтэлбэр… шэдэй районно семинар… гэргэгдэхэ. Май һарада … ние» бүлгэмэй эхин эмхи… түрүүлэгшэнэрэй болон … газетэнүүдэй редактор… семинарнууд мүн лэ үнгэр… хэ.

ҮШӨӨЛ ДЭЭШЭ БАЙХА БЭЛЭЙ

Сагаан эдеэ хододоо элбэг дэлбэгээр абаха гэбэл, түхэреэн жэл соо үдэр бүхэндэ ажалайнгаа эршые заахашье һуладхангүй хүдэлхэ хэрэгтэй гэжэ һанагшаб. Нэгэшье үдэр яараад гү, али ондоошье шалтагаанаар үнеэдээ дутуу ядуу һаагаа һааш, һү шэмэнь эрид доошолхол.

Манай Түбэй фермын коллектив жэлэй 11 һарын дүнгөөр үнеэн бүриһөө 2079 килограмм һү һаажа, республика соо түйлахаар хараалагдаһан хэмжээндэ хүрэбэ.

Теэд энэмнай тиимэ ехэ үрэ дүн гэжэ һанаагаа амаруулхаар бэшэл даа. Манай фермэдэ энээнһээ һураггүй ехэ һү һааха арга боломжо яһала бии байгаа. Имагтал ажалдамнай байһан элдэб дутуу дундануд, заримдаа дайралдадаг эмхи гурим багатай байдалнай үшөө ехэ үрэ дүн түйлаха хэрэгтэ һаад ушаруулаа.

Жэшээнь, мүнөө үбэлжэлгын үедэ ажахын, отделениин хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд үдэр бүри шахуу фермэдэ ерэнэ, ажалдамнай хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ анхарал хандуулна. Энэньшье ойлгосотой.

Жэшээнь, үнгэрэгшэ зун һаяхан зуһаланда буугаад байхадамнай энэ тэрэ юумэн дутуу дунда байгаад, хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй зүгһөө анхарал, эрилтэ һуладажа, һүн хараа байса доошолһон юм. Эндэ бидэ һаалишад, малшад баһал өөһэдөө зэмэтэй аабзабди даа.

Манайһаа жэл бүри олохон залуушуул гаража, һурахаяа ошодог. Орондонь арбан класс дүүргэһэн хүбүүд, басагад нэмэжэ ерэнэ. Тэрээншьегүйгөөр аргагүй. Залуушуулай зариман 2—3 жэлдэ хүдэлөөд, саашаа һурахаяа ошохо ёһотой. Илангаяа совхоз тэдэниие һурахаар эльгээнэшье. Байгша ондо залуу басагад Дарима Хоренова, Саяна Мухабиталиева гэгшэд дунда һургуули дүүргээд, манай фермэдэ хүдэлхэеэ ерэнхэй.

Тиимэһээ залуушуулые һургаха, тэдэндэ дүй дүршэлөө дамжуулха гэшэ бидэ үниинэй һаалишадай уялга болоно. Тэрэшэлэн эдэбхитэй, хүдэлмэришэ бэрхэ залуу хүбүүд, басагадые КПСС-эй зэргэдэ абажа хүмүүжүүлхэ, коллективээ бэхижүүлхэ зэргэтэйбди. Фермэдэмнай долоон коммунистһаа бүридэһэн партийна бүлэг бии. Тэдээн сооһоо бил гансаараа һаалишанаар, хүдэлнэб. Саашадаа һаалишад, малшадай дунда коммунистнуудые олон болгожо шадаа һаамнай, ажалай харюусалга дээшэлхэ, үрэ дүнгүүднайшье ургаха һэн гэжэ һананаб.

Би өөрөө энэ жэлэй үнгэрһэн 11 һарада үнеэн бүриһөө 3145 килограмм һү һаагаад байнаб. Даажа байһан 25 үнеэдһээ 23 тугал абанхайб. Һаяар үшөө хоёр үнеэн тугаллаха ёһотой. Эндэмнай дүршэлтэй бэрхэ техник-үрэжүүлэгшэ Г. Д. Бандеева олон жэлдэ хүдэлнэ. Тэрэ үнеэдһээ тугал олоор абаха, һү һаалиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бага бэшэ хубита оруулдаг хүн.

Манай фермын үнинэй һаалишад Г. С. Тыкшеева, А. С. Сыденова гэгшэд баһал энэ жэлдэ 3000 килограммай хилэ дабаха аргатай байгаа.

Энэ жэлэйнгээ зарим тэды үрэ дүнгөөр һанаагаа амархагүй, урагшаа үшөө ехэ алхам хэхэ, ерэхэ 1987 ондо үнеэн бүриһөө 2500 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэхэбди.

Р-С. ПАРХАЕВ,
Түнхэнэй районой Саянай совхозой Түбэй фермын һаалишан.

УРДАНАЙХИҺАА ЖЭШЭЭГҮЙ ҺАЙН

Энэ жэлэй эхинһээ хойшо Хяагтын-Адагай гахайн фермынхид үйлдбэридөө һайн үрэ дүнгүүдые түйлажа, совхозойнгоо дирекциин, парткомой, профкомой зүгһөө хэдэн удаа мүнгэн шанда хүртэһэн, Хүндэлэлэй самбартаашье нэгэнтэ бэшэ бэшэгдэһэн байна.

— Жэшээлхэдэ, поршоонхонуудые абажа түлжүүлхэ үнгэрһэн 11 һарын түсэбые 148 процент дүүргээ һэмди. Мүн поршоонхонуудые түргэнөөр түлжүүлжэ, гахай шахалгын комплексдо тушааха даабаринаашье коллектив амжалтатайгаар бэелүүлнэ,—гэжэ тус фермые даагша Р. В. Савельева хэлэнэ.

Тиигээд саашань тэрэ хэдэн тоонуудые дурдаба. Жэлэй эхинһээ хойшо 1 700 поршоонхо абажа, гахай шахалгын комплексдо тушааха түсэбтэй һаа, мүнөө 2300 гаран поршоонхо тэндэ үгөөд байна. Шэнэ жэлэй гаратар үшөө 200 шахуу поршоонхо түлжүүлэгдэжэ, комплексдо дамжуулагдаха юм.

Түбхын түрүүн эхэ гахайнуудые зүбөөр харууһалха, эдеэлүүлхэ, саг соонь үрэжүүлхэ, түрэлгэдэнь һайнаар бэлдэхэ тушаа бүхы нарин заабариин, технологиин жэншэдгүй сахигдадаг болоһоной, ажалай гурим, журамай шангадхаһанай ашаар эндэ үйлдбэриин үрэ дүнгүүд эрид дээшэлүүлэгдээ. Хоёрдохёор, нёдондонһоо хойшо фермынхид хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, үйлдбэрилһэн продукциингаа зэргээр, шанарайнь ёһоор, хүн бүхэнэй оруулһан ажалай хубитын гэхэ гү, али КТУ-гай ёһоор түлөөһэ абадаг, бодотоор урмашуулагдадаг боложо, үрэ дүнгүүдээ дээшэлүүлээ.

Эндэхи эхэ гахайнуудые түрүүлдэг цехэй дүршэлтэй гахайшан С. Г. Терентьева жэлэй үнгэрһэн үедэ 425 поршоонхо абаха түсэбтэй һаа, мүнөө 550 поршоонхо абаад байна. Тэдэнэйнгээ шэгнүүрые нэмээхэ даабарияа 110 процент дүүргээ. Энэ үе соо нэгэшье нарай поршоонхо гарзалуулаагүй.

Тээ томохон болоһон поршоонхонуудые эхэнүүдтэйнь байлгажа түлжүүлдэг цехэй гахайшан Т. Я. Васильева тэдэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 145 граммаар нэмээхэ даабаритай байбал, 154—160 хүрэтэр граммаар нэмээжэ, тушаажа абаһан поршоонхонуудайнгаа 96-һаа дээшэ процентынь томо болгоо.

— Манай гахайшад энэ жэлдэ үйлдбэриин түсэбтэ даабариие бүхы зүйлөөр үлүүлэн дүүргэхэ аргатай байна. Илангаяа поршоонхонуудые абажа түлжүүлхэ, тэдэнэй шэгнүүрые нэмээхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэнэйнь ашаар абаһан продукциинь өөрын үнэ сэн урда урдынхиһаа һураггүй хямда байхаар хүлеэгдэнэ,—гэжэ «Пограничный» совхозой профкомой түрүүлэгшэ А. Д. Батуев хэлэнэ.

М. НАМЖИЛОВ.
Хяагтын район.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй объектнүүдые барижа байһан барилгын эмхинүүдэй, дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ «Востокэнергомонтаж» управлениин коллектив шалгаржа гараба. Эндэ барилгын хоёрдохи участогай хүдэлмэришэд управлениин коллективэй түйлаһан амжалтада горитой хубита оруулна. Тэдэнэр мантан томо кран хабсаргажа, байгша оной 11 һарын түсэбые амжалтатай дүүргэбэ бшуу.

ЕХЭ ТУҺА ХҮРГЭХЭ

— Энэ краниие бодхооходо хэрэгтэй зарим зүйлнүүд үгы байжа, ехэ һаад ушаруулаа,—гэжэ участогай хүтэлбэрилэгшэ В. И. Соколов хөөрэнэ.— Управлениин мэдээжэ уралан нарижуулагша, бригадир В. И. Сверкунов үгы байһан зүйлэй орондо гидропресс хэрэглэжэ, краниие бодхооха гэһэн уралан нарижуулгын дурадхал оруулаа һэн. Энэ дурадхалые хэрэглэһэнэй ашаар В. А. Ардашовай бригада краниие түргэнөөр хабсаргажа шадаа.

Станциин хоёрдохи ээлжээнэй 5-дахи энергоблогые болон бусад объектнүүдые түргэнөөр барижа, ашаглалгада оруулха хэрэгтэ тус кран ехэ үүргэ нүлөө үзүүлхэ. Мүнөө участогай хүдэлмэришэд хуушан графигаа шэнээр хаража үзөөд, бүри эршэмтэйгээр хүдэлхэ түсэб зохёогоо. В. П. Ардашовай бригадынхидһаа гадна эндэ М. И. Давиденкын хүтэлбэрилдэг коллектив ажаллаа юм. Тус бригада баян дүй дүршэлтэй болоһон байгаа.

З. СУСЛОВА.

Улаан-Үдын Ленинэй ордендо локомотив-вагон заһабарилгын заводой электромашинын цехтэ мэдээжэ болоһон Алексей Сергеевич Алаковай хүтэлбэрилдэг электрослесарьнүүдэй коммунис ажалай бригада хүдэлдэг. Түрүү бригадир тус цехтэ 20 гаран жэлдэ хүдэлжэ яана. Дээдэ разрядтай 12 электрослесарь локомотивай генераторнуудые хабсаргахадаа, халаанайнгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Электромашинын цехэй парторг Вера Яковлевна Колесник мантай уулзахадаа, иигэжэ хөөрэбэ: Алексей Алаковай бригадын гэшүүд олон үгэгүй, ажал хэхэдээ арсахагүй, цехэй урдаа хараха хүдэлмэришэд гэшэ, халаанайнгаа даабари ходо дсоол үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Алексей Алаков.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АНХАРАГТЫ ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ

ҮЛӨӨДЭҺЭГҮЙГӨӨР БОЛБОСОРУУЛХА

«Юрэнхыдөө экономикын нөөсэнүүд айхабтар ехэ, хаахаанагүй — үйлдбэри дээрэ, ажабайдалда бүхы юумэ елмаха, эзэн буса ябадалай, үрилгын хажуугаар һанаа амар гараха ёһогүйбди. Орон доторнай нөөсэнүүдтэ гамтайгаар хандалгын дүй дүршэл бии болобошье, хангалтагүй удаанаар нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдэнэ», —гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл дотор онсолон заагдаһан байха юм.

Манай комбинадта түүхэй эд комплексно аргаар хэрэглэхэ, модо хэмжүүрлэн тайралгын, модо хюрөөдэлгын үлэгдэлнүүдые болбосоруулан хэрэглэхэ талаар нилээд дүй дүршэл бии. Бүри юһэдэхи табан жэлдэ энэ талаар шангахан эхи табигдаһан юм.

Нэн түрүүн хүдэлмэреэ шанэдхэн хубилгахын тула гэшүүһэнһээ сэбэрлэгдэһэн модо тушаан абалгые эмхидхээ һэмди. Иимэ модо тушаан абаха, хэмжүүрлэн тайраха талаар түрүүшын туршалганууд 1962 ондо хэгдэһэн юм. Тиихэдэ модо зөөдэг машина гэшүүһэгүй модо предприятиин газаа асараа бэлэй. Тэрэнь саг дары буулгагдажа, «Дружба» хюрөөгөөр хэмжүүрлэн тайрагдаад, модо хюрөөдэлгын цехэй бассейн руу транспортёроор дамжуулагдаа һэн.

Иимэ хүдэлмэриин һайн талые шэнжэлээд үзэхэдэ, анхан түмэр замаар гэшүүһэнһээ сэбэрлэгдээгүй зандаа асарагдадаг байһан модондо орходоо, иимэ модо болбосоруулхань нилээд амар болоо бэлэй. Ажалай бүтээсэ дээшэлээ, түүхэй эдэй үнэ сэн доошолоо, болбосоруулхадашье һураггүй аятай гэжэ элирээ.

Энэ хүдэлмэриин хоёрдохи шатань юун байгааб гэхэдэ, шэнэ түхэлэй платформо дээрэ гэшүүһэнһээ сэбэрлэгдэһэн модон абтажа, кабель-кранаар буулгагдадаг, удаань электрохюрөөнүүдээр хэмжүүрлэн тайрагдадаг болобо. Тиин талладаг тракторнуудаар бассейндэ дамжуулан үгтэдэг байгаа.

Мүнөөдэр модо хюрөөдэлгын заводой технологиие тодоор зураглэмаар. Түмэр замаар гэшүүһэгүй, ута хэмжээнэй модон асарагдажа, доодо складта оруулагдана. К-305, ЛТ-62 түхэлэй хоёр мантан кран модо буулгана, багсалан табина, ПЛХ түхэлэй лининүүдтэ модо багса багсаарнь дамжуулна. ПЛХ ЗАС түхэлэй дүрбэн линидэ модон хэмжүүрлэн тайрагдана. Эндэ онсо анхаралтайнь юуб гэхэдэ, хюрөөдэмэл түүхэй эдэй саашанхи болбосоруулгада илангаяа аятай байхын тула 4—4 метрээр тайрагдадаг жэшээтэй. Тиихэдээ хүдэлмэриин технологи иимээр эмхидхэгдэнхэй гэбэл модо шэрэдэг түхеэрэлгэнүүдэй «һабарта» орожо, модо хюрөөдэлгын цехэй бассейндэ сэхэ хүргэгдэнэ.

Хэрэглэмжэдэ ородог модоной бүдүүниинь 14 сантиметрһээ доошо байбалынь, транспортерһоо буулгагдажа, амяараа багсалан ябталагдана. Мүн лэ технологическа түлеэн эгээл иигэжэ амяарлан ябталагдадаг юм. Тиихэдээ хюрөөдэмэл түүхэй эд, хэрэглэмжэдэ ородог модо илангаяа ехэ болгохын тула богони богонеор тайрагдана. Технологическа түлеэн, хэрэгтэй модон болохогүй түлеэнэй түүхэй эд хахад-хахад метрээр саг дары тайрагдаад орхигдодог. Эдэ шүүрхэнүүд тусхай контейнернүүд руу хэгдээд, башенна кранаар УПЩ түхэлэй түхеэрэлгэдэ дамжуулагдана. Эгээл эндээ технологическа зомгоол болгон бутаргагдадаг юм.

Модоной холтоһон үмхирэнги хубинуудынь, транспортернуудай лентэнүүдтэхи модоной үлэгдэлнүүд амяарлагдан, бункер руу оруулагдажа, оньһожоруулагдамал аргаар автотранспортдо ашахада, бэлэн болгогдоно.

Харин модо хэмжүүрлэн тайрахада, үлэһэн тайрадаһануудые түлеэнэй оронде хэрэглэгдэмэ зүйлнүүдые буйлуулан болбосоруулхын тула УПЩ-3 түхэлэй 2 түхеэрэлгэ һэльбэн шэнэдхэгдэжэ, нэгэдэмэл технологическа лини болгогдоо. Энэнь юунһээ бүридэнэб гэхэдэ, түүхэй эд хадагаламжын талмайһаа, түлеэ хахалдаг станогһоо, модоной холтоһо хуулаадаг хоёр барабанһаа, МНРП-30 түхэлэй сабшадаг машинаһаа, зомгоол илгадаг түхеэрэлгэһээ, түүхэй эд дамжуулдаг ба үлэгдэлнүүдые саашань ябуулдаг транспортернуудай системэһээ гээд тоололтой. Эхинһээнь эсэс хүрэтэр хүдэлмэреэ хэдэг 12 хүнһөө бүридэһэн комплексно бригада энэ линиие хангадаг юм. Г. И. Пахомовой хүтэлбэрилдэг тус бригада хамтын подрядай гуримаар хоёр халаанда хүдэлнэ. Нёдондо 19500 кубометр зомгоол үйлдбэрилэн гаргаһан байна.

Доодо складай дүй дүршэл юу гэршэлнэб гэхэдэ, предприятида гэшүүнһээ сэбэрлэгдэһэн модо асархада, хүдэлмэриин техникоэкономическа дүнгүүд һайжарна, түүхэй эд зүбөөр, гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэдэ таатай болоно. Энээниие тоо, баримтануудааршье гэршэлнэ.

Мүнөөдэр доодо складай коллективтэ ашалга-буулгалгын хүдэлмэринүүдые, зомгоол буйлуулан гаргалгые хараада абабал, 110 хүн тоологдоно. Сасуулаад үзэе: анхан гансал түүхэй эд буулгажа абалгада, бассейндэ дамжуулгада 121 хүн хүдэлдэг байһан юм.

Тодхогдоһон лини бүхэндэ жэлдээ 73000 кубометр шахуу гэшүүһэнһээ сэбэрлэгдэһэн модон хэмжүүрлэн тайрагдана. Нёдондо жэлэй дунда зэргын хэмжээгээр абаад харабал, нэгэ лини-халаанда 153 кубометр модо хэмжүүрлэн тайрагдаа гэхэ гү, али нэгэ хүндэ тоолобол, хүдэлмэриин үдэртэ 32,6 кубометртэ хүрөө.

Гэшүүһэгүй модоной нэгэ кубометрые хэмжүүрлэн тайралгада гаргашанууд 2 түхэриг 90 мүнгэндэ хүрэдэг юм. Доодо складта хэрэглэмжын модо гаргалга 87 процентдэ хүрэдэг, харин предприятида гэшүүһэгүй модо асарһанһаа 100 мянган түхэриг ба 2,5 мянган кубометр түүхэй эд алмагдадаг.

Модо хюрөөдэлгын цехэй бассейндэ ородог түүхэй эд тусхай эрилтын ёһоор илгагдадаг юм. ОК-66, ОК-63 түхэлэй станогуудта холтоһониинь хуулагдадаг. Тиихэдээ шэнэһэнэй холтоһые хуулалгын технологи өөрын онсо шэнжэтэй, бусад түхэлэй модонойхидто орходоо тад ондоо, орёо юм. Тус станогой оператораар тон харюусалгатай хүн томилогдодог. Мүнөө эндэ Е. Д. Хабалова илангаяа һайнаар хүдэлнэ. 1985 ондо 1005 тонно холтоһон абтажа, худалдагдаа һэн.

Модоной холтоһо хуулалгын нарижуулан һайжаруулагдахада, модо хюрөөдэһэнэй болон буйлуулһанай удаадахи үлэгдэлнүүд дууһан технологическа зомгоол болгогдодог болоо. Энээнэй тулада модо хюрөөдэлгын цехтэ хоёр, харин модо болбосоруулгын цехтэ жэжэдхэн хэршэлгын нэгэ машина тодхогдоо. Транспортернууд үлэгдэлнүүдые хэршэлгын машинанууд руу дамжуулгые гүйсэд оньһожоруулна бшуу. Һэгшуурдагдаһанай удаа зомгоол нээмэл аргаар ашалгын газарта конвейерээр хүргэгдэнэ. Томоор хэршэгдэһэнүүдынь һөөргөө жэжэдхэгдэхээр эльгээгдэнэ. МПС-эй вагонуудта БНСМ-14 крануудаар зомгоол ашагдана.

1985 ондо модо хюрөөдэлгын болон болбосоруулгын үлэгдэлнүүдһээ зомгоол үйлэдбэрилэн гаргалгын хэмжээн 55.400 кубометртэ хүргэгдөө. Ханын материалнуудай заводуудта жэлдээ 13 мянган кубометр хүрэтэр хэмжээнэй һайса һэгшагдаһан модоной хибэдэһэн эльгээгдэдэг. Гадна жэлдээ 3 мянган кубометр хэмжээнэй хибэдэһэн колхозуудта, тепличнэ комбинадта худалдагдадаг.

Буйлуулан болбосоруулагдадаг 276 мянган кубометр гэшүүһэгүй модоной 25 процентнь зөөлэн шэлбэһэтэ модон болоно. Нёдондо 44 мянган кубометр иимэ модон болбосоруулагдаа һэн. Гадна Селенгинскын ЦКК-да зарим хубинь эльгээгдэдэг юм. Харин хюрөөдэмэл түүхэй эдһээнь үйлэдбэридэ хэрэгтэй материалнууд абтана. Тайрагдаһан үлэгдэлнүүдынь технологическа зомгоол болгогдоно. Нёдондо 15.800 кубометр тара үйлэдбэрилэн гаргагдаа һэн. Тодорхойлон тоолоод үзэхэдэ, энэнь нэгэ хүн дээрэ тоолобол үдэртөө 1,88 кубометртэ хүрэһэн болоно. Мебель бүтээхэдэ хэрэгтэй модо бэлэдхэхэдээ, тайрагдаагүй хюрөөдэмэл материалнуудые хэрэглэнэбди. Үлэгдэлнүүдынь штакетнигүүдые, багсалан ябталалгын зүйлнүүдые хэлгэдэ хэрэглэгдэнэ, зомгоол болгон буйлуулагдана.

Модо комплексно аргаар болбосоруулан буйлуулхада, модо хюрөөдэлгын, модо болбосоруулгын цехүүдэй техникоэкономическа дүнгүүд эрид һайжарһан байна. Жэшээлхэдэ, нёдондоной дүнгүүдые абаад харабал, нэгэ рамочаста 7,2 кубометр хюрөөдэмэл материал, нэгэ хүндэ үдэртөө 37 кубометр, нэгэ хүдэлмэришэндэ жэлэй туршада 30 мянган түхэригэй товарна продукци, 72 мянган кубометр һайн шанартай хюрөөдэмэл материал тудалдана гээд модо хюрөөдэгшэдэй ажалай дүнгүүдые тодорхойлон хэлэмээр. Модо болбосоруулагшадай тара үйлдбэрилгые, мебель бүтээхэдэ хэрэгтэй модо бэлэдхэлгые абаад үзэбэл, нэгэ станок-халаанда 14 кубометр, нэгэ хүндэ үдэртөө 2,2 кубометр хүртэнэ гээд тодорхойлолтой.

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, модо комплексно аргаар болбосоруулгада, түүхэй эдэй кубометр бүхэнһөө товарна продукци гаргалгые бүри ехэ болгохо хэрэгтэ комбинадтамнай онсо анхарал хандуулагдана гээшэ. Энээндэ хүдэлмэриимнай технологи гол баталамжа болоно. Гэшүүһэгүй модо тушаан абаад, мебель бүтээн гаргалгаар бүхы ажалнай түгэсэнэ бшуу. Модоной кубометр бүхэн дунда зэргээр 21 түхэриг 80 мүнгэн сэнтэй. Энээнһээ мүнөөдэр 40 түхэриг 60 мүнгэнэй продукци үйлдбэрилэн гарганабди. Тиихэдэ хэрэглэмжэдэ орохо модо үйлдбэрилгэ 93 процентдэ хүрэнэ.

Үйлдбэриин үлэгдэлнүүдһээ жэлдээ 1,5 миллион түхэригэй товарна продукци гаргагдана. Энэмнай хадаа бүхы дээрээ бүтээгдэдэг продукциимнай 13,6 процентнь болоно ха юм.

Үйлдбэриин технологиие нарижуулан һайжаруулһанай, хүн зоной ажалдань, ажаһуудалдань һайн эрхэ байдал байгуулһанай ашаар лэ түүхэй эд комплексноор хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ түйлаха зорил… шиидхэгдэдэг юм. Пио… лагерь, профилактори… эрьедэ аяншалгын бааз… тивна зал, столово, хүгж… хи зурагаанууд комбинат… бии.

Ажал хүдэлмэридөө з… еһоор хандагшадай то… найхиһаа хараа байса … роо. «Түүхэй эд эрхи… рэглэхэ» гэһэн харалга… жэлдээ хоёр дахин үн… нэ. Инженерно-техничес… дэлмэрилэгшэдэй үүргэ … нэ. Жэшээлхэдэ, доодо с… технолог Н. Н. Тимофе… лэй үедэ үйлдбэрие … жуулан һайжаруулха … илангаяа олон дурадха… оруулаа. Уралан нари… шад ульһа эдэбхэз бай… Хоёр жэшээ дурдаһуу… га-хэмжэн тайралгын … чальник Н. К. Ем, тү… технолог И. И. Посохо… мебель хэхэдэ хэрэгтэ… модые камерна аргаар … тухай дурадхал оруул… танине баясуулаа. Энэ… халайнь экономическа… үрэнь 8473 түхэригэй … Тиихэдэ техническэ таһ… чальник Е. В. Губернато… дэлмэришэн В. И. Ильи… хюрөөдэгдэһэн модоно… дэлөөр штакетник хэхэ т… ги тухай 8230 түхэригэй … мическа ашаг үрэтэй … оруулаа. Эдэнь бүримү… шаагдаад, үйлдбэридэ … рүүлэгдэнхэй.

Ехэ хүдэлмэри хэгдэ… шье арга боломжонууд… хэрэглэгдээ гэхын арга… нөөдэр комбинадай … модо болбосоруулгын … үлөөдэһэгүй технологи… рүүлхээр, модо хюрөө… үйлдбэриин болон … тайралгын цехэй басса… тогые нарижуулан һайж… хаар, модоной холтоһо … болгохоор, доодо склад… гоол гаргалгын участог… бэн хүдэлмэрээ ябуулна…

Н. МОК…
Буряадай мебельно-… болбосоруулгын комби… ахамад инже…

[БУ]РЯАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН [Х]УУЛИ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ЭКОНОМИЧЕСКА БОЛОН СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЫН 1987 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ

[...] Автономито Совет [...]спубликын Вер[...] [...]игэжэ тогтообо:

[...]ряадай АССР-эй [...]едэй Түсэблэл- [...] комиссиин, Про[...] комиссиин, [...] ба хэлхээ хол[...] [...]миссиин, Ба[...] барилгын мате[...]ромышленностиин [...]дөө ажахын ко[...]ам ухаанай бо[...] комиссиин, Со[...]тын комиссиин, [...]аалгын ба соци[...]лын комиссиин, [...]маанай, ниитын болон хүн зоной [...]эрэглэмжэ хан[...]ссиин, Гэр байрын-коммунальна ажахын, болбосон түхэлтэй болголгын ба харгы барилгын комиссиин, Залуушуулай хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин, Байгаали хамгаалха ба байгаалиин баялигуудые гамтайгаар хэрэглэлгын комиссиин, Эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаhуудалай, эхэнүүд болон үхибүүдые хамгаалгын асуудалнуудые шиидхэдэг комиссиин оруулhан заhабаринуудые хараада абан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй табиhан Буряадай АССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1986 оной гүрэнэй түсэбые баталха.

Статья 2. 1987 ондо Буряадай АССР-эй газар дайда дээрэ иимэ ургалта хангаха:

	Ургалта 1986 оной түсэбтэй жэшэбэл (процентээр)
[...]ностиин продукци	3,3
[...]он кооперативна худалдаа наймаанда [...] бараанай эрьесэ (архиин [...] худалдалгые оруулангүйгөөр)	7,4
[...]ажаhуудал хангалгын хэмжээн	16,9

Буряадай АССР-эй министерствэнүүд болон ал[...]уудта экономическа ба социальна хүгжэлтын гол [...]эр ургалта 1987 ондо иимээр тодорхойлогдоно:

	Ургалта 1986 оной түсэбтэй жэшэбэл (процентээр)
Промышленностиин продукци	3,8
Арадай ажахыда зорюулагдаха капитальна hомололто (бүхы hомололгонуудhаа)	4,5
Промышленностьда ажалай бүтээсэ	3.8
Гүрэнэй бюджедтэ байдаг hургуулида ороодүй хүүгэдэй эмхи зургаануудта байрладаг үхибүүдэй тоо	5,4
Больницын оронуудай тоо	1,7

СССР-эй арбан нэгэдэхи-зарлалай Верховно Соведэй зургаадахи сесси дээрэ баталан абтаhан «СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб тухай» СССР-эй Хуулитай, мүн РСФСР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси дээрэ РСФСР-эй Верховно Соведэй баталан абаhан «РСФСР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб тухай» РСФСР-эй Хуулитай зохилдуулан, СССР-эй правительствын зохихо шиидхэбэринүүдээр тогтоогдоhон болзорто ба гуримаар Буряадай АССР-эй хүн зоной hуудал байдалые hайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ.

1987 ондо Буряадай АССР-эй дэбисхэр дээрэ бүхы hомололгонуудhаа дүн хамта 470 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр бариха.

Статья 4. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, Буряадай АССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаанууд, арадай депутадуудай городской болон районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд 1987 оной түсэбые бэелүүлхэ үедэ:

-- эрдэм-техникын дэбжэлтын үндэhэ hуури дээрэ, экономикын байгууламжые шэнэдхэн хубилгажа, эрхилэн хүтэлбэрилгын таарамжатай түхэл маягуудые хэрэглэжэ, ажал эмхидхэлгые ба урмашуулгые нарижуулан hайжаруулжа, алмаhан зүйлнүүдые түүхэй эдээр, түлишөөр болон материалнуудаар, электрын элшэ хүсөөр арадай ажахын улам ехэ боложо байгаа хэрэглэмжые хангаха шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болгожо, үйлэдбэриин эршые хурдадхаха ба экономикые ургуулха хэмжээ бэелүүлхэ;

ажахы эрхилэлгын онол аргануудые нарижуулан hайжаруулха, ажалша коллективүүдэй зохёохы арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэнээр нээхэ, республикын үйлэдбэриин хүсые хүсэдөөр хэрэглэхэ арга олгодог эрхилэн хүтэлбэрилгын ашаг үрэтэй, таарамжатай гурим арадай ажахын hалбаринуудта нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ. Ниитын үйлэдбэриин шата бүхэнэй хэмжээе ба ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэ, түсэбэй болон ажалай журам hайжаруулха, түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, Агууехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө нэгэдэлнүүдэй, предприятинууд болон эмхи зургаануудай ажалша коллективүүдэй социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Статья 5. КПСС-эй XXVII съездын заабаринуудые хүтэлбэри болгон, социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, шанар hайжаруулха, сорт янзануудые үргэдхэхэ, арадай хэрэглэмжын эд бараа бүтээлые горитойгоор дээшэлүүлхэ ба хүн зондо үзүүлэгдэдэг түлбэритэй хангамжын хэмжээе ехэ болгохо бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхын тулада арадай депутадуудай Соведүүд оолhэдынгоо этигэмжэ түлөөлэлгэ бүри үргэнөөр хэрэглэхэ.

Статья 6. Буряадай АССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб тушаа Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ болон бусад саг үргэлжын комиссинуудай дурадхалнууд болон ажаглалтануудые, мүн тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй заседанинууд дээрэ депутадуудай хэлэhэн дурадхал, ажаглалтануудые хараад, зохихо шиидхэбэри баталхыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. БАДИЕВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. БЕРЕЩИНОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1986 оной декабриин 13.

[БУ]РЯАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН [Х]УУЛИ

БУРЯАДАЙ АССР-эй 1987 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ ТУХАЙ

[...]СР-эй Верховно [...] тогтообо:

[...]ряадай АССР-эй [...]едэй Түсэблэл- [...] комиссиин, hал[...]нуудай комис[...]рнүүдэй ажа[...]hуудалай, эхэ[...]ибүүдые хам[...]алнуудые эр[...]нуудай, Залуу[...]дые шиидхэдэг [...]урадхалнуудаар [...] заhабаринуудые [...]жа, Буряадай [...]стрнүүдэй Со[...]hан табиhан Бу[...]эй 1987 оной [...]жедые олзо ор[...] гаршануудай та[...]мянган түхэригэй [...] баталха.

[...]ряадай АССР-эй [...]рэнэй бюджедтэ [...] кооперативна [...]hаа, эмхинүүд[...]о оршонуудые [...]г, үйлэдбэриин [...]срохон түлбэри, [...] абтаhан мүнгэн, болон социалис [...]дог бусад олзо дүн хамта [...] түхэриг бай[...]

[...]ряадай АССР-эй [...]рэнэй бюджет [...] ажахыда—промышленностие, хүдөө ажахые, гэр байрын-коммунальна ажахые болон арадай ажахын бусад hалбаринуудые хүгжөөлгэдэ гаргашалагдаха гаршануудые дүн хамта 70059 мянган түхэриг байхаар тогтоохо.

Статья 4. Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджедтэ социально-ссёлой хэмжээ ябуулгануудта — hургуулида ороодүй хүүгэдэй эмхи зургаанудта, юрэнхы эрдэмэй hургуулинуудта, тусхай дунда hургуулинуудта, библиотекэнүүдтэ, клубуудта, театрнуудта, хэблэл ба соёл, гэгээрэлэй бусад хэмжээ ябуулгануудта; больницануудта, поликлиникэнүүдтэ, санаторинуудта, элүүрые хамгаалгын ба физическэ культурын бусад эмхи зургаанудта; пенси болон тэдхэмжэнүүдтэ мүнгэ hомололгые дүн хамта 196491 мянган түхэриг байхаар тогтоохо.

Статья 5. Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджедhээ гүрэнэй хүтэлбэрилгын зургаануудай хүдэлмэридэ 7782 мянган түхэриг hомолхо гэжэ тогтоохо.

Статья 6. Буряадай АССР-эй 1987 оной республиканска бюджедые олзо оршонуудай ба гаршануудай талаар, 77768 мянган түхэригөөр, 1988 оной январиин 1-дэ эрьесын кассада 2 миллион түхэригэй бии байхаар баталха.

Статья 7. Районуудай болон республиканска (АССР) мэдэлэй городуудай 1987 оной бюджедүүдые олзо оршонууд болон гаршануудай талаар дүн хамта 205886 мянган түхэриг, харин 1988 оной январиин 1-дэ эдэ бюджедүүдhээ эрьесын кассада хамта дээрэнь 7 миллион түхэриг байхаар тогтоохо, тэрэ тоодо:

(Мянган түхэригөөр)

Районууд	1987 оной олзо оршонууд ба гаршанууд	1988 оной январиин 1-дэ эрьесын кассада [illegible] хэмжээн
Баргажанай	7802	270
Баунтын	6467	240
Бэшүүрэй	7829	280
Зэдын	8423	280
Яруунын	6365	250
Загарайн	9900	300
Захааминай	9481	290
Ивалгын	3649	130
Кабанскын	11692	450
Хэжэнгын	5539	230
Хурамхаанай	5410	250
Хяагтын	11870	420
Мухар-Шэбэрэй	8811	280
Ахын	1852	100
Прибайкалиин	6361	260
Хойто--Байгалай	7919	240
Сэлэнгын	8096	280
Тарбагатайн	5250	170
Түнхэнэй	8679	270
Хорин	5896	250
Улаан-Үдэ хото	54961	1600
Гусиноозерск хото	2463	100
Северобайкальск хото	2171	60

Статья 8. 1987 ондо хүн зоной олзын налогhоо, эрьесын налогhоо, мүн эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхинүүдэй розничнэ эд бараанай эрьесэhээ нэмэжэ оруулагдадаг налог татабариин хэмжээнhээ районуудай болон республиканска (АССР) мэдэлэй городуудай бюджедүүдтэ хабаадуулагдаха мүнгые иимэ хэмжээнтэй байхаар баталха:

Районууд	Орохо түлөөhэнүүдэй процент: Хүн зоной олзын налогhоо	Эрьесын налогhоо	Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдаа наймаанай эрьесэhээ дундыдажа сродог нэмэлтэ налогhоо абтаха мүнгэнэй хэмжээн
Баргажанай	100	88,8	22
Баунтын	100	93,8	31
Бэшүүрэй	100	86,6	16
Зэдын	100	96,1	19
Яруунын	100	91,0	20
Загарайн	100	97,1	3
Захааминай	100	99,1	44
Ивалгын	95	94,9	3
Кабанскын	100	57,6	—
Хэжэнгын	100	95,8	18
Хурамхаанай	100	97,3	20
Хяагтын	100	99,6	34
Мухар-Шэбэрэй	100	90,4	27
Ахын	100	93,2	48
Прибайкалиин	100	95,2	7
Хойто-Байгалай	45	85,9	14
Сэлэнгын	100	93,9	20
Тарбагатайн	100	88,3	23
Түнхэнэй	100	94,5	28
Хорин	100	95,2	14
Улаан-Үдэ хото	25	29,4	—
Гусиноозерск хото	45	99,4	—
Северобайкальск хото	10	38,2	—
Республикын	—	33,5	—

Районуудай ба республиканска (АССР) мэдэлэй городуудай 1987 оной бюджедүүдтэ оруулагдаха мүнгые иимэ хэмжээнтэйгээр баталха:

а) колхозуудhаа, кооперативна предприятинуудhаа, ниитын эмхинүүдэй ажахын зургаануудhаа абтадаг олзын налогhоо, ой модоной ашаг олзоhоо, СССР-эй гэр бүлэ болоогүй, ганса бэе болон бага бүлэтэй эрхэтэдhээ ородог налогhоо, хүдөө ажахын налогhоо, мүнгэ ба эд зөөлэл хэрэгсэлнүүдые шүүхэ 1987 оной лотерейhээ орохо мүнгэнэй 100 процент;

б) 1932 оной гүрэнэй доторой шүүбэритэ урьhаламжаhаа орохо мүнгэнэй 50 процент;

в) кооперативна ба ниитын эмхинүүдэй зөөри hайн дураараа страховалhан, транспортоор ябаhан пассажирнуудай уялгата страхованиhаа, бусад түхэлэй уялгата страхованиhаа орохо мүнгэнэй 10 процент, хүн зоной эд зөөри страховалhанай түлөө орохо мүнгэнэй 50 процент.

Статья 9. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ нигэжэ даалгаха:

Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет тухай, Буряадай АССР-эй 1985 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин болон саг үргэлжын бусад комиссинуудай тобшололнууд дотор найруулагдаhан дурадхалнуудые, ажаглалтануудые хаража үзөөд, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй заседанинууд дээрэ депутадуудай оруулhан дурадхалнуудые, ажаглалтануудые анхаржа, гэдээн тушаа зохихо шиидхэбэринүүдые абаха;

РСФСР-эй Верховно Соведэй баталhан РСФСР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджедтэй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй баталhан Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэбтэй зохилдуулан, Буряадай АССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаануудай олзо оршонуудай ба гаршануудай тэнсүүридэ, районуудай болон республиканска (АССР) мэдэлэй городуудай ниитэлэгдэhэн сметэнүүдтэ заhабаринуудые оруулха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. БАДИЕВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. БЕРЕЩИНОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1986 оной декабриин 13.

[БУРЯА]ДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ

[...]Й АССР-эй ХУУЛИНУУДТА ХУБИЛАЛТА БА НЭ[...]ДЫЕ ОРУУЛХА ТУХАЙ БУРЯАДАЙ АССР-эй [...]НО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗУУДЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

[...] АССР-эй Верховно Совет нигэжэ тогтообо:

[...]мышленна комплексые хүтэлбэрилхэ талаар ара[...]дай Соведүүдэй эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй асууда[...]эй АССР-эй зарим Хуулинуудта хубилалтанууд ба [...]ые оруулха тухай» 1986 оной октябриин 28-най; [...] АССР-эй зарим Хуулинуудта хубилалтанууд ба [...]ые оруулха тухай» 1986 оной октябриин 31-нэй [...]СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуу[...]

[...]дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. БАДИЕВ.**

[...]дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. БЕРЕЩИНОВ.**

[...], Соведүүдэй байшан.
[...] декабриин 13.

[БУРЯА]ДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

[...]ДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ [...]ГШЫН ОРЛОГШЫН УЯЛГАҺААНЬ СҮЛӨӨЛХЭ БА [...] ТУХАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗУУДЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

[...] Автономито Совет Социалис Республикын Верхов[...] [...]игэжэ тогтообо:

[...]гараhантайнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй [...] Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын уялгаhаа нү[...] Семен Васильевичые сүлөөлхэ тухай 1986 оной [...]-най;

[...] АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын [...] нүхэр Крючков Николай Ивановичые томилхо ту[...]ой ноябриин 26-най Буряадай АССР-эй Верховно [...]зидиумэй Указуудые баталха.

[...]дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. БАДИЕВ.**

[...]дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. БЕРЕЩИНОВ.**

[...], Соведүүдэй байшан,
[...] декабриин 13.

[БУРЯА]ДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

[...] АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН [...] ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй [...] СОВЕДЭЙ АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН [...] САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИ БОЛГОН ХУБИЛГАХА ТУХАЙ

[...] Автономито Совет Социалис Республикын Вер[...] нигэжэ тогтообо:

[...] АССР-эй Верховно Соведэй Хүдөө ажахын талаар [...] комиссиие Буряадай АССР-эй Верховно Сове[...]ромышленна комплексын талаар сагүргэлжын ко[...] хубилгаха.

[...]дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. БАДИЕВ.**

[...]дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. БЕРЕЩИНОВ.**

[...], Соведүүдэй байшан.
[...] декабриин 13.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ХЭРЭГҮҮДЫЕ ЭРХИЛЭГШЫЕ, ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫЕ, МИНИСТРНҮҮДЫЕ УЯЛГАҺААНЬ СҮЛӨӨЛХЭ БА ТОМИЛХО ТУХАЙ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗУУДЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **нигэжэ тогтообо:**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй иимэ указуудые **баталха:**

Буряадай АССР-эй Гүрэнэй Агропромышленна комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр **Пуховской** Василий Михайловичые Буряадай АССР-эй министрээр томилхо тухай 1986 оной сентябриин 15-най;

Буряадай АССР-эй Гүрэнэй Агропромышленна комитедэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Найданов** Николай Намдыковичые Буряадай АССР-эй министрээр томилхо тухай 1986 оной сентябриин 15-най;

Бэеынь муудажа пенсидэ гараhантайнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй мелиорациин ба уhанай ажахын министрэй уялгаhаа нүхэр **Санеев** Леонид Александровичые сүлөөлхэ тухай 1986 оной октябриин 25-най;

Буряадай АССР-эй мелиорациин ба уhанай ажахын министрээр нүхэр **Балсунаев** Михаил Францевичые томилхо тухай 1986 оной ноябриин 15-най;

Буряадай АССР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын министрэй уялгаhаа нүхэр **Вахрунов** Куприян Ильичые сүлөөлхэ тухай 1986 оной ноябриин 15-най;

Буряадай АССР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын министрээр нүхэр **Соловьев** Геннадий Федоровичые томилхо тухай 1986 оной ноябриин 25-най;

Буряадай АССР-эй Барилгын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын уялгаhаа нүхэр **Ошоров** Сергей Лопсоновичые сүлөөлхэ тухай 1986 оной ноябриин 26-най;

Буряадай АССР-эй Барилгын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшээр нүхэр **Иринчинов** Валерий Дамбаевичые томилхо тухай 1986 оной ноябриин 28-най;

Бэеынь муудажа, пенсидэ гараhантайнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хэрэгүүдые эрхилэгшын уялгаhаа нүхэр **Клочихин** Георгий Михайловичые сүлөөлхэ тухай 1986 оной августын 25-най;

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хэрэгүүдые эрхилэгшээр нүхэр **Мульченко** Евгений Ивановичые томилхо тухай 1986 оной августын 25-най;

Пенсидэ гараhантайнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министрэй уялгаhаа нүхэр **Битаев** Юрий Мироновичые сүлөөлхэ тухай 1986 оной ноябриин 24-нэй;

Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министрээр нүхэр **Скрябиков** Георгий Константиновичые томилхо тухай 1986 оной ноябриин 24-нэй Указуудые баталха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1986 оной декабриин 13.

«Эрхэ сүлөөтэ дэлхэйдэ hалбаран хүгжэжэ байhан демократиин хүсэд дүүрэн байгуулалтые зураглан харуулхын тулада капиталис оронуудай засаг баригшад, Баруунай оронуудай мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд хүсэ шадал, мүнгэ зөөри болон үнгэ будаг гамнанагүй. Халта хулта үнэн, мүн худал хуурмаг үгэнүүдээр зураглагдаhан тэрэ зурагыень анхарaлтайгаар харахада, капиталис бодото шэнжэ шарай элихэнээр харагдадаг гээшэ. «Үгэ хэлэхэ эрхэ сүлөөгэй» саана түрмын хэрээhэтэй сонхо, «ажал хэхэ эрхэ сүлөөгэй саана» — хэдэн мянган ажалгүйшүүл.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ФРГ-гэй полициинхид амгалан байдалай түлөө тэмсэгшэдые нигэжэ хэhээнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ОПЕК-гэй КОНФЕРЕНЦИ

ЖЕНЕВЭ. Нефть худалдадаг оронуудай эмхиин (ОПЕК) 80-дахи конференци эндэ нээгдэбэ. 1987 ондо ОПЕГ-гэй бэелүүлхэ политикын гол шэглэлнүүд зохёогдохо байна.

Тусхайлбал, нефтиин элдэб сортнуудай үнэ сэнгүүдтэ бусаха таарамжатай hайн онhон арга зохёохо тухай асуудалые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэхэ юм.

Адаглагшадай hанамжын ёhоор, энэ конференци дээрэ шанга хоорэлдөөн болохо байна, Тохёолдоhон оршон байдалhаа гараха харгы замууд тухай элдэб хараа бодол бии гээшэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй 1986 ОНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКА БА СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЫН ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ЯБАСА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **нигэжэ тогтообо:**

1. Буряадай АССР-эй 1986 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй элидхэлые анхаралдаа абаха.

2. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет Буряадай АССР-эй 1986 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар хэмжээнүүдые абана гэжэ тэмдэглэхэ.

3. Буряадай АССР-эй 1986 оной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэб дүүргэлтын ябаса тухай асуудалаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ депутадуудай хэлэhэн дурадхалнууд ба ажаглалтануудые, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ болон саг үргэлжын бусад комиссинуудай оруулhан дурадхалнууд ба ажаглалтануудые хаража үзөөд, тэдэ дурадхалнуудай ёhоор зохихо хэмжээнүүдые абахыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1986 оной декабриин 13.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй 1985 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕДЭЙ ГҮЙСЭДХЭЛ ТУХАЙ ТООСООЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Совет **нигэжэ тогтообо:**

Буряадай АССР-эй 1985 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлые олзо оршын талаар 303 805 мянган түхэриг, гаргашынгаа талаар 293 451 мянган түхэриг байхаар, олзо доходойнь гаргашаhаа 10 354 мянган түхэригөөр үлүү ехэ байхаар тоосоое баталха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1986 оной декабриин 13.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДАЙ БҮРИДЭЛДЭ ЗАРИМ ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **нигэжэ тогтообо:**

1. Депутат Николай Иванович **Крючковые**, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор томилогдоhонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиин түрүүлэгшын уялгаhаа сүлөөлхэ.

2. Депутат Александр Афанасьевич **Молитвиниие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Байгаали хамгаалха ба байгаалиин баялигуудые гамтайгаар хэрэглэхэ талаар сагүргэлжын комиссиин гэшүүнэй уялгаhаа сүлөөлөөд, тэрэниие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиин түрүүлэгшээр hунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан;
1986 оной декабриин 13.

ТАСС • АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

США-гай КОМПАРТИИН ЦК УИНСТОНАЙ НАҺА БАРАҺАН ТУХАЙ

НЬЮ-ЙОРК. США-гай Коммунис партиин Национальна Түрүүлэгшэ Генри Уинстонай наhа бараhан дээрэhээ США-гай Компартиин Центральна Комитет тэрэнэй Генеральна секретарь Гэс Холлой гараа табиhан мэдүүлгэ толилуулба.

Генри Уинстонай ажабайдал, ажал ябуулга тухай дурасхаал тэрэниие гүнзэгы сэдьхэлhээ хүндэлхэ, талархалаа мэдүүлхэ мэдэрэл түрүүлнэ. Нүхэр Уинстон 50 гаран жэлэй хугасаа соо олониитэ арад зоной тэмсэлдэ манай партиин түүхэдэ гол хүсэн байhан юм гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Таби гаран жэлэй туршада тэрэ США-гай хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлдэ, адли тэгшэ байдалай ба үнэн зүбэй түлөө афро-американ общинын дайшалхы ябуулганuудта, мүн политическэ ба социальна дэбжэлтын түлөө, монополис хархис ба сэрэгэй ээрхэг түримхэй хүсэнүүдтэ эсэргүү американ арадай хүдэлөөндэ ехэ хубитаяа оруулhан байгаа. Зүгөөр Генри Уинстон үдэр бүриин тэмсэлдэ, хүдэлмэришэн ангиин ба дарлагдаhан арадуудай стратегическэ социалис уг зорилго тээшэ дабшалгада Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргэ дээшэлүүлхын түлөө юунhээшье үлүүгээр тэмсэдэг hэн.

Ушар ёhо ойлгохо бүхы наhан соогоо Генри Уинстон Советскэ Союзай болон социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй талые халуунаар баримталдаг байгаа. Генри Уинстонай дурасхаалые манай партиин гүнзэгы сэдьхэлhээ ёhолон хүндэлжэ байhан ушар тэрэнэй зэргэнүүдые дээшэлүүлгэдэ, тэрэнэй суртал hургаалнуудай үүргэ нүлөөе үргэдхэлгэдэ шэнэ түлхисэ үгэхэ байна.

«ҮНЭН» АЗИ, НОМГОН ДАЛАЙН ОРШОН ТУХАЙ

УЛААН-БААТАР. Ази түбидэ — Номгон далайн оршондо дайн ба амгалан тайбан байдалай асуудалнуудаар СССР болон США-гай тад ондоо хараа бодол баримталдаг байhан тухай «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Нэгэ талаhаа — Владивостогто хэлэhэн үгэ соогоо М. С. Горбачевой найруулан тодорхойлhон дурадхалнууд, нүгөө талаhаа— Вашингтон —Токио—Сеул гэhэн ээрхэг түримхэй бүлэглэл байгуулжа hанаашалганууд тухай хэлэжэ болоно. Нэгэ талаhаа — Хиросимые «Азиин Хельсинки» болгохо, нүгөө талаhаа — СОИ-до Япониие хабаадуулха гэhэн дурадхалнууд оруулагдана. Иимэрхүү зэргэсүүлгэнүүдые үргэлжэлүүлжэ болоно. Теэд эдэнэй нэгэниинынь США-гай мүнөөнэй захиргаанай аша туhада зүрюу харша байна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Энэ зуун жэлэй эсэс боболотор ядерна зэбсэгые шата шатаарнь усадхаха ядерна туршалгануудые болюулха, бүтэмжэтэй hайн бүлэг дурадхалнуудые оруулха гэхэ мэтэ СССР-эй гаргаhан үүсхэлнүүд Ази түбидэ тон шухала удха шанартай байна. Бүхы совет дурадхалнуудта Вашингтон эсэргүүсэн харюусана. Тингэжэ тэдэнэр ОСВ-2 договорые хазагайруулжа байнхай.

Дэлхэйн энэ райондо захиран зонхилхо гээшэ Ази түбидэ США-гай бэелүүлжэ байдаг политикын гол удха. Иимэ ушарhаа Азиин олониитэ Делиин Декларациие халуунаар hайшаажа байhанаа мэдүүлнэ гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Энэ түүхэтэ документ дэлхэйн тус районд ядерна буу зэбсэг ба хүсэрхэлгые зайсуулан сараха талаар шэглүүлэгдэнхэй бшуу. Бүхы хүн түрэлтэн энэниие үнэн зүрхэнhөө дэмжэнэ.

Түрэл нютагаймнай түүхэhээ

ХОЛЫН ЖЭЛНҮҮДЭЙ ЗЭРЭЛГЭЭН

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн соогуур эрэ талада хүдэлжэ байhан холхоонигууд үдэр, hүнигүй ажаллаха баатай болодог hэн. Нэгэ гүүртын байдалhаа бишыхан дурдалга хэхэ гэжэ бодобоб. Тэндэ минии бага наhан үнгэрөө бэлэй.

Шэбэрэй гүүртэ. Хөөрхэ hүүрынhаа зүүлжэ дүрбэн модоной газарта hаалишад үбэлжэдэг бууса байhан юм. Энэ мүнөө юрэ үнишье үлэсэгүй, хүүдам тала. Бууса газар hэн тула, ногоон хилгана ургэжэ, мүнөө тэрэ газарта хорёо томо hүн hуунэ. Мүнөөдэрhөө гэдэргэнь дүшэн гурбан жэлэй «хүндэ хүшэр үеын хүүдэй» hэхэтты, тиихэдэтнай саанаhаа улаан галаар сороожоhон дүшэн гурбан бадаан гаража ерэхэ. Тэрэ жэлдэ Шэбэрэй гүүртэдэ долоон-найман айл үбэлжэжэ hэн. Олонхинь үхибүүдтэеэ уладын эхэнэрнүүд hэн. Дурдабал, Жалсанова Цыретор, Шадараева Гажит, Шагдарова Пылжит, Содномова Цыбанмаа, Батуева Намжилма, Бодикова Цыжип, Цыденова Намдак, Намсараева Санжижап болон бусад үнеэшэдые нэрлэмээр. Эдэ нүхэдhөө мүнөө хэнииньшье үгы, булта наhа баранхай. Иигээд ерэхэлээрээ, энэ дурдалгамнай нилээдгүй холохон сагай «суурян» болоно бшуу. Гэбэшье эдэ юрын эхэнэрнүүд баатарлиг ажалаараа Илалтые шэрээлсээ.

...Нэгэтэ үдэшэлэн манайда нэгэ хэды hаалишад суглараад, иигэжэ хөөрэлдэбэ: «Үглөөдэр хоёрнай үхэрэйнгөө ээлжээндэ (адуулганда) гараха, бэшэн hүнеэр бодожо, hолоомондо ошохо».

Тэрэ hүни юумэнэй түрд гэхэ абяанhаа hэришэбэб. Ушаагай гэрэлдэ минии хээтэй (эжыгээ иигэжэ нэрлэдэг hэм) хомуудайнгаа hэеые алхаар сохижо зөөлэрүүлнэ хэбэртэй. Тиигээд хүнжэлдөө хэбтэhэн нагаса эжыдэм хандажа: «Бидэ иигээд ябахамнай, сог мүшэд баруун-хойто хадын оройдо ошохоо байна»,— гээд мүнөөхи хомууд седёлко хоёроо шүүрэн абаад гаража, хэб-хэб хаеба. Энэмнай үүр сайха hүн ха юм.

Нэгэ hаалишан хорёод толгой үнеэн, арбаад гаран буруу, зээл hаа нэгэ буха даалгагдажа байгша hэн. Энэ гүүртэдэ үхэр хамагай хорооной түлөө (тэрэнэй доро 4 үнеэн багтаха), тэрэнэйhээ гадна нэгэ зуун метр утатай «ород» дал (арматаа хушаhан сонхотой дэлие тигэ-нэ хэрэглэдэг hэн), баhа хажуудань зэргэлүүлэн барhан тугалай байра гэжэ доторoo хэдэн пеэшэнтэй 100 метр утатай дал hуугша hэн. Дараахан хушаhан, сонхотой байгаа hааб даа. Досоонь орохоодо, [illegible] ...жо, найса тэнжэhэн хойнонь сагшань үшөө ондоо таhагта оруулжа, олон тугалнуудаараа суг байлгагша hэн. Иигэжэ hаалишан бүхэн нэгэ-нэгэ ехэ таhалгатай, hая гараhан тугал хэхэ гэhэн гурба-гурбан багахануудтаhалгануудые ээлдэг байгаа. Муухай үнэрэй, утаанай газаашаа гаража байха гаруул соргонууд тугалай байра дээгүүр тэбхылдэжэ гоёор харагдаха. Энэ тугалай ута байрай дундаа хэдэн таhалга болгогдон хубаарилагданхай hэ. Хоёр хажуудань үнеэ hааха гэhэн доторoo юушьегүй хооhон далнууд, дунданъ нарай тугалай, хүбжэгэржэ ехэ болоhон тугалай, хоёр ехэ пеэшэнтэй хоёр дал байдаг hэн. Энэ эхэнүүд дал хүhамагуудhаа тээ хойгуур малшадай байрын гэрнүүд нэгэ шугам дээрэ жэрылдэжэ ханатан hуудаг бэлэй.

...Тэрэ hүни hолоомондо гэжэ гараhан hаалишад үдэрэй мал уhалха хирээр зургаан морин шаргада тэрэнээ ашанхайнууд hубарилдан ерээ hэн. Энэ hолоомые хаанаhаа асараа гэжэ hананат? Хорёод модоной зайда байhан Шанаагай Ехэ-Хүндыдэ гэжэ газарhаа... Тэдэнэр хойноо hолоомоёо буулгаhаа, сайшье уунгүйгөөр, наранай үнеэд, буруудаа уhалжа үгөөд, шаргатай моринуудай сэртэнигые табижа, морёо таталуулха зэбhартаа сайлаба. Манайхин хүнэй гэртэ hуудаг hэмди. Хээтэймни гэртэ орохоор гэгэй шэрэм дээрэхи улаан абаруухa гартаа абаад, сайлажа захалба. Нагаса эжы гэртээ байгаа юм. Хилээмэ хоор саг hааб даа. Колхозой нэгэ ажалта үдэртэ ехээр хубаахашье hаа, өөhэдөө багахан юумэ орхёод бүхэнь сүм суглуулан, Эхэ оронойнгоо фронтдо гээд лэ эльгээдэг байгаа.

Нэгэтэй удаа hаалишад сайлаад лэ, баруун хойшоо харгыгаа барилдан хатаргалдаба. Шаргануудай дээрэнь аса, тармуур, бастариг баhал бии. Үбhэндэ ошохо гэшэ. Үбhэниинь Хүлэрэгтын талада, арбан табан модоной зайда байгаа бшуу. «Дүтүүрхи үбhэмнай дууhажа, холын газарhаа үбhэ, hолоомоёо асардаг болохомнай»,— гэжэ хээтэйм хэлээ hэн. Үдэрынь игаабаришье hаа, үдэшэ үглөөгүүрынь шанга жабартай бэлэй. Мүнөө тухайлхадам, февралиин hүүл гү, али март hарын эхин үе байhан ха. Би энэ үдэр hургуулидаа ошоогүйб. Юуб гэхэдэ, дал соохи шабааhа түүхыемни хээтэйм намда захиhан юм. Хорёод үнеэнэй, арбан табан буруугай шабааhан тиимэ амарханаар арбатай намда дууhадаггүй hэн. Жараад гаратай нагаса эжым хамhалсаха. Тэрэ Намсараева Цыжэп гэжэ нэрэ обогтой hэн.

Нара ороод лэ байхада, Хүлэрэгтэ ошоhон үбhэшэднай хүрэжэ ерэбэ. Баhал гэртээ оронгүйгөөр, үбhөө буулгаhаар, нарай үнеэдээ, мүн баhа хюhэрангуудаа hаажа, буруунуудаа хилээбтэнь, үнеэдээ далдань хаабад. Байра соохи тугалнуудтаа үбhэ хаяжа үгэбэ. Тэрэ дары шаргадаа шабааhанай хоорбо хэжэ, хүhамагуудай шабааhанда орободи. Харанхы болошобо. Гурбан хүhамаг байгша hэн. hарабшатай хүhамаг соо бурууд эдеэлүүлэгдэхэ. Нүгөө хоёр соонь бэлшээриин үнеэд, нүгөөдэ соонь түллэхэ, мүн hая түрэhэн үнеэд гээд ами-аминдаа үбhэ эдидэг байгаа.

Хүhамагуудаа шабааhанhаань сэбэрлэмсээрээ, хээтэйм (үглөөнэйнгөө ажал хүнгэлжэ) тэдээн соогуураа үглөөнэй малай хоол болохо үбhэ хаяжа захалба. Энэ үедэ би hаарагша гүүгээ шаргаhаань мулталжа мордоод, Мантын-Нуурай соолгоhоо уhалха гэжэ соёргобоб. hара гаранхай, үдэртэл толорно. hаарагша гүүгээ дундахи хүhамагта табибаб. Тэрэмни эдеэлжэ хонохо бшуу. Гэртээ ошохо мүртөө хээтэйм шарга дээрэhээ хомууд седёлко хоёроо hард абаадхиба. Мориной хүлhэндэ ехээр нороhон зэмсэгые хатаажа хонодог юм, үүрэй жабараар шаргалхада, мориной оморюу хайрахагүй гээ hэн.

Гэртээ ороходомнай, ушаагта гал ехэ байгаа. Нагаса эжы шүлэ гаргажа, hахы-hалаг болоно. Хээтэйм ушаагайнгаа үүдэндэ hуужа, нэгэ аяга сай уухаяа түхеэрбэ. Би хажуудань хүлтэй модо табижа, арифметикээрээ гэрэйнгээ даабари хэхэ гэжэ hуулсабаб. Харсиимнай дууhаад, дэнгүй үе болоhон байгаа hэн ха. Гал ехэ аад, пеэшэнэй амhарта тонгойжо hууhан минии тархи шаража, амар hуулганагүй. Зүүн гарайнгаа альгаар толгойгоо халхалжа, галhаа холо, ойро боложо байгаад бэшэнэб. «Шүлэнэй болотор мүнөөхиеэ дууhаадхихам» гэжэ хээтэймни хэлээд, ханза дээрэhээ оёгдожо байhан ноохон оймhо абажа, дэгээ зүүгээрээ эгэргэлдүүлэн hуугаа hэн.

Тиигэhээр шүлэн боложо, эдеэлбэбди. Газааhаа хүйтэн хабарай богоhо дээгүүр сорьёхонь галай гэрэлдэ эли харагдана. Шүлэ ууджа дулаасахадаа, минии нойр хүрэжэ захалба. Үглөөгүүр hургуулидаа гэжэ дүрбэн модо ябагалха хүн хадаа амархаяа хэбтэбэб. Үүрэй шанга жабар үгсэжэ, нилээдгүй боргожоhон арба наhан hэн ааб даа!

Энэ үедэ хээтэймни хубсаhаяа үмдэжэ байхадаа хэлэнэ: «Би тугалайнгаа байрада түлеэ тайража ерэхэмни, үглөө тэндэ гал түлэхэ минии ээлжээн hэн...» Тэрэ габшагай түргэн хүдэлдэг зантай hэн.

Иигэжэ нэгэл үдэрэй талын зурагые аяар дүшэн гурбан жэлэй саанаhаа зэрэлгээтүүлбэб. Энэ багахан тэмдэглэл соо ехые хэлэхын аргагүй байна.

Ойдо түлеэ унагаажа, тугалай байрада, гэртээ тэрэнээ морёороо өөhэдөө шэрэдэг, хоёр модо холо байhан Хэжэнгэ голhоо эдихэ мүльhэеэ асардаг hэн. Тиигээд ээлжээндээ гараар түлеэ тайража, тугалай байра түлэдэг, ээлжээндээ морёо эмээллэжэ, үхэрөө адуулдаг, ээлжээгээр нуур соолоно, малаа уhалдаг, ээлжээндээ баhал hүниин харуул тушаажа абаха.

Дал, хашаа гү, али хоройнгоо hандархада, hүхэ барижа өөhэдөө заhадаг, хабар болоходо, хохироо өөhэдөө хуряадаг, шэбхээ өөhэдөө малтадаг, мориной зэмсэгэй таhархада, баhал өөhэдөө логшодог,— өөhэдөө, өөhэдөө хуу — өөhэдөө!

Үшөө ноохо ээрэжэ, оймhо, баарья үдхэдэг, арhа элдэжэ гутал, дэгэлээ оёдог, хахарhанаа баhал хадхаха, оёхо—бултал тэрэ үеын эхэнэрнүүдэй ажал байгаа. Тэрэ үедэ магазинда эд бараан элбэг байгаагүй. Бодоод үзэгты, мүнөө үе сагтаяа жэшээд үзэгты, ямар хүндэ бэрхэшээлнүүдые тэрэ үеын эхэнэрнүүд хүсэ шадалаараа туйлажа гараа гээшэб! Дайнай үеын үхибүүдшье баhал «халуун шулуу» долёолсожо, бэрхэшээлнүүдые дабажа, энэ hайхан сагые дүтэлүүлэлсэhэн байна бшуу. Иигэжэ үдэр hүнигүй хүдэлжэ, Агууехэ Илалтые шэрээлсэhэн эдэ эхэнэрнүүд үнэхөөрөө баатарлиг солотон, ёhотой геройнууд байгаал даа.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ.
Хэжэнгэ.

ЭНХЭ АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Газар дэлхэй дээрэ хэтын хэтэдэ амгалан тайбан үе сег оршог лэ гэжэ совет хүн бүхэн гүн сэдьхэлhээ хүсэдэг, иимэл байдалай түлөө хүсэл эрмэлзэлээ зорюулдаг ха юм даа. Мүнөө үедэ илангаяа уласхоорондын байдалай түбэгтэй сагай оршожо байхада, иимэл hайн, энхэ тэниглэн ажаhууhайбди гэhэн бодол совет хүнүүдэй сэдьхэлhээ огто хахасанагүй. Харин оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын, Эб найрамдалай совет фондые арьбадхалгын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахын түлөө оролдохо уялгатайбди гэhэн эрмэлзэл бүри бадаргана.

Аюулта сэрэгэй hүреэтэ сагые бэеэрээ үзэhэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаhан олон хүнүүд тиимэ уршагта байдалай дахинаа ушархагүйн тула али бүхы оролдолгоёо гаргана. Эб найрамдалай совет фондодо хубитаяа ходо оруулалсажа байдаг шуу.

Жэшээнь, Загарайн районой Новоильинск тосхондо Григорий Борисович Иткин үнинэй ажаhуудаг юм. Тэрэ холын дайнай жэлнүүд тухай дурдан иигэжэ бэшэнэ: «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ бидэ нэгэ айлай аха дүү дүрбэн хүбүүд hубарижа байгаад, сэрэгэй албанда татагдажа, Эхэ ороноо хамгаалгын ехэ тэмсэлдэ жагсаа hэмди. Минии хоёр аханар фашис шуhата булимтарагшадтай тэмсэн, дэлхэй дээрэ эб найрамдалта энхэ тэниглэн байдалай түлөө ами наhаяа үгэhэн 20 миллион совет хүнүүдэй зэргэдэ оролсоо бэлэй. Дүүмни хүндөөр шархатаhан гэртээ бусаа hэн. Теэд амиды мэндэ үнишье ябаагүй даа, наhа барашоо. Эхэ ороноо хамгаалалсан, би Сталинградhаа Берлин хүрэтэр ябажа гарааб. 8-дахи гвардейскэ армиин Богдан Хмельницкиин орденто 82-дохи гвардейскэ, Улаан тугта Запорожско стрелково дивизидэ алба хэhэнбди. Дайнда гурба дахин шархатааб, хоёр дахин хүндөөр бүглэрhэн, нэгэдэхи группын инвалид болоо hэм. Эб найрамдалай совет фонддо минии оруулhан бишыхан хубита газар дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мүнхэдөө бэхижэхэ хэрэгтэ нэмэри болог лэ».

Гварди рядовой ябаhан Г. Б. Иткин Эб найрамдалай совет фонддо өөрынгөө хубитые ходо оруулдаг юм. Тэрэ үндэр наhатай, үлбэр бэетэй байбашье, ямаршье байдалhаа тунхарихагүй хүн тула хүнүүдтэй уулзажа, дайн байлдаанай хойшолонто ушарай хойшолон тухай хөөрэдэг юм. Новоильинскын дунда hургуулида уулзалгын болоходо, Г. Б. Иткин П. С. Хохрякова hамгантаяа тэндэ ерээ hэн. Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай 1 шатын орден, «Шэн зоригой түлөө» гурбан медаль, «Дайшалхы габьягай түлөө» хоёр медаль, дайшалхы бусад олон шагналнуудай тэрэнэй энгэртэ ялалзан байхые хараhан олон hурагшад тосхонойнгоо үбгэн сэрэгшын баатаршалгаар омогорхохын ехээр омогорхоно. Тэрэ уулзалга дээрэ хэлэhэн үгынгөө эсэстэ: «Үнэн сэхэ, эсэшэ сусашагүй ажалаараа Советүүдэй ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, Эб найрамдалай совет фондые улам арьбадхаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хүн бүхэн энэ жасада хубитаяа оруулыт» гэжэ бултаниие уряа бэлэй.

Г. Б. Иткин 1984 онhоо эхилжэ, энэ фондодо мүнгэеэ ходо оруулжа байдаг юм. Тэрэ багахан пенси абадагшье hаа, 163 түхэриг, тэрэнэй 53 түхэригые 1986 ондо оруулhанхай бшуу.

Яруунын районой Үльдэргэ нютагай Калининай үйлсын 80-дахи гэртэ ажаhуудаг Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалид Цымпил Дондоков: «Эб найрамдалай фонддо 100 түхэриг мүнгэ оруулааб. Дайн сэрэгэй ямар ехэ хохидол, уйдхар гашуудал асарhые би өөрөө үзэhэн хүн гээшэб. Газар юртэмсэ дээрэ эб найрамдалай хододоо мандахые, огторгойн хододоо наранай туяагаар гэрэлтэжэ байхые хүсэнэб»,—гэжэ бэшэг соогоо онсолон тэмдэглээ бшуу.

Эб найрамдалай совет фондые байгуулагшадай зэргэ манай республика дотор жэлhээ жэлдэ олошорно. Энэ хадаа агуу ехэ, аргагүй ехэ удха шанартай хэрэг гэжэ хүнүүд үнэн сэдьхэлhээ ойлгоно. Совет хүнүүдтэ эб найрамдалта байдалhаа ондоо ямар жаргал байхаб даа.

Д. ЦЫРЕНОВ.

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИ

«Хүдөөгэй ажалшадай дунда физическэ культура болон спортые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ» гэhэн хоёрдохи научно-практическа конференци hаяхан Псков хотодо болобо.

РСФСР-эй Физическэ культурын ба спортын талаар гүрэнэй комитедэй, РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй правлениин, Физкультура ба спортын бүхэсоюзна эрдэм шэнжэлэлгын институдай, «Урожай» бүлгэмэй Россин соведэй эмхидхэhэн научно-практическа конференцидэ партийна, совет, профсоюзай, комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, «Урожай» бүлгэмэй областной соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, лекторнууд, спортын эдэбхитэд хабаадаhан байгаа. Гурбан үдэр соо үргэлжэлhэн конференци дээрэ физкультура ба спортын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директорэй орлогшо, педагогикын эрдэмэй кандидат П. А. Виноградов, «Урожай» бүлгэмэй Россин соведэй түрүүлэгшын орлогшонор Р. И. Осипов болон М. В. Бодин болон бусад элидхэл хээ.

Бүхэроссин хүдөөгэй спортын табадахи наадануудай дүнгүүд тус конференци дээрэ согсологдоо. «Урожай» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй суглуулагдамал команда гурбадахи бүлэгтэ хоёрдохи hуури эзэлжэ, РСФСР-эй Гүрэнэй спорткомитедэй хрустальна кубогаар, II шатын дипломоор шагнагдаа.

hур харбагшад — спортын мастернууд Соёлма Ринчинцыгуева, Владислав Дампилов, Александр Хамнагдаев, боксернууд — спортын мастерта кандидадууд Баяр Дариев, Соёл Бабуев, Андрей Гыргенов, Анатолий Соктоев, барилдаашад — спортын мастернууд Алексей Мархаев, Сергей Пашинский, спортын мастерта кандидадууд Бато Цырендашиев, Нимажаб Дашиев, хүндэ атлет — спортын мастер Александр Дёханов, велосипедистнүүд — уласхоорондын классай спортын мастер Валентина Косульникова, спортын мастер Сергей Августинович болон бусад энэ ехэ амжалтада хубитаяа оруулhан байна.

Манай корр.

Шатар

Б-М. ЦЫДЫПОВЭЙ ШАНДА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ

Яруунын районда Совет засагые мандуулха, хамтын ажал байгуулха нангин хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан, партиин ветеран ябаhан Бата-Мүнхэ Цыдыпович Цыдыповэй дурасхаалда зорюулагдан, тусхай шан тогтоогдожо, шатараар мүрысөө үнгэргэлгэ заншалта болгогдобо.

Б-М. Цыдыповэй шанда хүртэхын түлөө шатараар мүрысөөн Нарhатын совхоздо гурбадахияа үнгэргэгдэбэ. Районой бэрхэ шатаршад М. Ангажанов (Тужа), Б. Бадмаев, (Эгэтын-Адаг), А. Дымбрылов, Л. Гончикдоржиев, С. Норбоева гэгшэд (Н а р h а т а) мүрысөөндэ ерэ. Эгэтын-Адагhаа Ж. Базаржапов, Нарhатаhаа Б. Батомункуев, М. Язынов, Б. Базаржапов, Б. Жамбалов, Үльдэргэhөө В. Цыренжапов болон бусад хабаадалсаа.

Мүрысөөн хоёр үдэрэй турша соо швейцарска гуримаар үнгэрэгдөө. Шатарай хюлгэ дээрэхи уулзалганууд шанга тэмсэлэй оршон байдалда үнгэржэ, 6-дахи уулзалга болотор хэн түрүүлхэб гэжэ мэдэхын аргагүй байгаа. Найман уулзалгада М. Ангажанов [illegible] илажа гараа, М. Цыренов (Үльдэргэ) 2-дахи, А. Дымбрылов (Нарhата) 3-дахи hуури эзэлээ.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Нарhатын совхозой хүдэлмэрилэгшэн С. Норбоева эрхимлээ. Мүн лэ энэ совхозой хүдэлмэрилэгшэн Г-Х. Дамбаева, Үльдэргын дунда hургуулиин hурагша И. Цыренжапова гэгшэд 2-дохи, 3-дахи hууринуудые эзэлээ.

Үльдэргынхид командаараа 1-дэхи hуурида гаража, Нарhатын совхозой порфкомой түрүүлэгшэ Ш-Н. Г. Балданов тэдэндэ дамжуулгын кубок барюулба. Нарhатын совхозой нэгэдэхи команда 2-дохи hуури эзэлээ, эгэтын-адагайхид 3-дахи hуурида гараба.

Илажа гараhан командын бүридэлдэ В. Цыренжапов, М. Цыренов, И. Цыренжапова гэгшэд наадажа, 11 очко абаhан байна.

Д-Н. ХАЛХАРОВ,
мүрысөөнэй ахамад судья.

ГОНГЫН ХАНХИНАХЫН УРДА ТЭЭ

«Байгал» журналай ш а н д а хүртэхын түлөө боксоор бүхэсоюзна заншалта XVII мүры с ө ө н декабриин 18—21-дэ Улаан-Үдэдэ «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо үнгэргэгдэхэнь.

Аха дүү Монгол ороной, Россин Федерациин, Казахстанай ба Киргизэй ССР-эй олон хото городуудай 120 гаран арhан бээлэйн шадабаритад энэ жэлэй заншалта мүрысөөндэ хабаадахаар хүлеэгдэнэ. Улаан-Баатарай «Хөдөлмэр» бүлгэмэй, мүн Сүхэ-Баатар х о т ы н суглуулагдамал командануудМонголой Арадай Республикын нэрэ хүндые хамгаалха юм.

— Монгол ороной боксернуудай рингдэ гаража тулалдахые спортдо дуратайшуул ехэ урма баяртайгаар хүлеэдэг гээшэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, МНР-эй боксернууд hүүлэй ү е д э уласхоорондын ринг дээрэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Аха дүү ороной арhан бээлэйн шадабаритад дэлхэйн чемпионадта, мүн Ази түбиин наадануудта шангай hууринуудые эзэлhэн байна,—гэжэ Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер, спортын габьяата мастер, уласхоорондын категориин судья Велингтон Иннокентьевич Баранников хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье, аха дүү Монгол ороной боксернууд манай республикын ниислэл хотодо үнгэргэгдэдэг заншалта мүрысөөнүүдтэ жэл бүри шахуу хабаадажа, амжалта туйлаhан байха. Тусхайлбал, Ц. Амаржаргал, Н. Нарантуяа, Х. Гантулга, Ш. Ганбаатар, Д. Баярсайхан болон бусад заншалта наадандамнай илажа, «Байгал» журналай шангуудта хүртэhэн намтартай.

— Совет ороной боксын олон ондоо hургуулиин түлөөлэгшэдтэй ринг дээрэ уулзажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхые, hургаал абахые бидэ таhайда ерэдэгбди,—гэжэ Монголой «Хөдөлмэр» бүлгэмэй ахалагша тренер, спортын мастер Буянсурэнгийн Биндарьяа жэл урда тээ болоhон заншалта мүрысөөнэй түгэсхэлдэ хэлээ агша hэн.

Урда тээнь үнгэргэгдэhэн мүрысөөнүүдэй туд бүхэн ямар нэгэн командын онсо hайн hорилго бэлэдхэлтэй байhые харуулдаг бэлэй. Жэшээнь, 1983 ондо Монголой команда онсо шалгаржа, МНР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд, спортын мастернууд Нямаагийн Нарантуяа, Цырендоржийн Амаржаргал гэгшэд илалта туйлаhан юм. Хойто жэлынь Киргизэй ССР-эй суглуулагдамал командын боксернууд хэдэн түрүү hуури эзэлээ бэлэй.

Дүшөөд боксернууд, тусхайлбал, спортын мастернууд Данзан Цыренов, Валентин Николаев, Бадма Батуев, энэ жэлдэ спортын мастерай норматив дүүргэhэн бэлигтэй бэрхэ залуу боксернууд О. Пятков, С. Бабуев, Б. Дариев, А. Инкижинов, И. Назаров, В. Дробот болон бусад манай республикын н э р э хүндые хамгаалха байна. 1985 оной март hарада болоhон бүхэсоюзна XVI мүрысөөндэ илажа гарагшад соохоо мастерта кандидат Жаргал Норбоев, спортын мастернууд Данзан Цыренов, Бадма Батуев, мастерта кандидат Георгий Пантелеев гэгшэд энэ жэлдэ хүндэтэ нэрэ зэргэеэ сахин хамгаалхые шиидэнхэй.

Ниитын эмхинүүд тусхай шангуудые тогтообо. Гоё hайхан арга дүрэтэй, бар хүсэтэй, илалта туйлаха ехэ хүсэл зэрмэлзэлтэй боксернууд лэ эдэ шангуудта хүртэхэ байна.

Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрые даагша, педагогикын эрдэмэй кандидат, уласхоорондын классай спортын мастер В. А. Стрельников мүрысөөнэй ахамад судьягаар томилогдонхой.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 67,5 килограммай шэгнүүртэ дээгүүр hуури эзэлхые зэhэhэн Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Игорь Назаров.

В. ПЛУТТЫН фото.

ТОБШОХОНООР...

ҺУР ХАРБАЛГА. Энэ зүйлөөр Спортын мэргэжэл дээшэлүүлхэ hургуулиин (ШВСМ) түрүү hуури эзэлэлгын түлөө мүрысөөн Зүүн Сибириин технологическа институдай хүнгэн атлетикын манеж соо үнгэргэгдэбэ. Спортын хэдэн бүлгэмэй 50 гаран мэргэшүүл мүрысөөндэ хабаадаа.

РАДИОСПОРТ. СССР-эй Гүрэнэй спорткомитедэй шиидхэбэреэр радиотехник Александр Лебедев болон электрик Владимир Горбунов гэгшэдтэ СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэ олгогдобо.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа спортын габьяата мастер Ханда-Цырен Гомбожапова илажа гараhан байна. Спортын мастернууд Лариса Савченко («Динамо»), Соёлма Ринчинцыгуева («Урожай») удаадахи hууринуудые эзэлбэ.

КОМАНДААРАА ГУРБАДАХИ ҺУУРИДА

Боксоор Сибириин, Алас-Дурна зүгэй түрүү hуури эзэлхын түлөө нэмэл мүрысөөн Владивосток хотодо боложо, Россин Федерациин 24 область, хизаар болон автономито республикын суглуулагдамал командануудай 200 гаран боксер хабаадаhан байгаа.

Республикын спорткомитедэй дэргэдэхи Спортын мэргэжэл дээшэлүүлхэ h у р г у у л и и н (ШВСМ) ахалагша тренер А. Г. Амгалановтай уулзахадамнай, иигэжэ хөөрэбэ:

— Ураалhаа зүүлжээ бүхы шахуу область, хизаар болон автономито республикануудай арhан бээлэйн шадабаритад энэ нэмэл мүрысөөндэ хабаадажа, хаба шадалаа туршаhан байна. Олон ондоо боксын hургуулинуудай түлөөлэгшэдэй эндэ ерэhэн дээрэhээ хабаадагшадта мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ, арга дүрэеэ улам мүлихэ арга олгобо.

Рингын эзэд — Примориин хизаарай түлөөлэгшэд командаараа түрүү hуури эзэлээ. Яхадай АССР-эй боксернууд хоёрдохи шанда хүртэбэ. Манай республикын суглуулагдамал команда гурбадахи hуурида гараhан байна. Магаданай, Омско, Новосибирскэ областьнуудай, Хабаровска х и з а а р а й спортсменүүд удаадахи hууринуудта гараhан байха юм.

Сэхыень хэлэхэдэ, хубиин тоосоогоор манай республикын суглуулагдамал командын зарим гэшүүд, тусхайлбал, спортын мастернууд Юрий Мангатаев, Бадма Батуев болон бусад үнихэнэй hорилго бэлэдхэл хэзгүй дээрэhээ үндэр үрэ дүн туйлажа шадабагүй.

Буряадай багшанарай институдай студент, спортын мастерта кандидат Геннадий Балабанов эгээл хүнгэн шэгнүүртэ түгэсхэлэй уулзалгада Я х а д а й АССР-эй түлөөлэгшэ Николай Ябловскитой тулалдахадаа, мүхөөгөө үгтэбэгүй. Гэбэшье судьянарай шиидхэбэреэр яхад боксерто илалта олгогдоо. Энэнь манай залуу боксерой ехэ амжалта гээшэ.

Энэ жэлдэ СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэhэн Баяр Дариев, Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Андрей Гыргенов, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Игорь Назаров, Буряадай багшанарай институт дүүргэhэн Георгий Пантелеев гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө шэгнүүрнүүдтэ гурбадахи hууринуудые эзэлжэ бронзо медальнуудаар шагнагдаба.

— Нэмэл мүрысөөн манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүдэй hорилго бэлэдхэлдэ ушаржа байhан дутуу дундануудые элирүүлээ. Эдэ бүгэдые усадхахын тула бидэ, тренернүүд, оролдолго гаргаха, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ ёhотойбди,—гэжэ Агбан Галсанович хөөрэнэ.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«45-hаа 6-ень таааха» ба «36-hаа 5-ень таааха» «Спортлотонуудай» 1986 оной декабриин 14-дэ үнгэргэгдэhэн 50-дахи тираж.

«45-hаа 6-ень таааха»: 3—бобслей, 4—бокс, 5—бүхэ барилдаан, 10—уhан дээрэ бүмбэгөөр наадалга, 15—байдарка ба каноэгээр hэлюурдэлгэ, 31—фехтовани.

«36-hаа 5-ень таааха»: 8—велоспорт-трек, 26—табан зүйлэй мүрысөөн, 27—hур харбалга, 32—фигурна hолоорголго, 36—уран hайханай гимнастика.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачёвой КПВ-гэй VI съезд дээрэ хэлэhэн үгэ. Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Советэй табадахи сессиин документнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. [illegible]

Гурбадахи хуудаhанда. В. Г. Белинскиин түрэhөөр 175 жэлэй ойдо. [illegible] — П. Фатеевэй статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. [illegible]

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

[illegible]

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

[illegible]

ҺАГАЙ УЛАРИЛ

[illegible]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-63-86, — 2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школы — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95. Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-03750. Заказ № 290. Индекс 04609